

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ

(9:1-28)

ਤੰਬੂ ਤੋਂ ਸਬਕ (9:1-10)

ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨ ਲਗਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਤਕ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:24)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਤੰਬੂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ। ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ‘ਉਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਬਣਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਸਾਂ’ (ਕੁਝ 25:8)। ਲਿਖਤ ਮੂਲ ਢਾਂਚੇ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਹੇਰੋਦੇਸ ਦੀ ਹੈਕਲ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਅਜੇ ਤਕ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੌਥੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਾਕਮ ਤੋਂ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਦੋਮੀ ਸੀ, ਨਰਾਜ਼ ਸਨ। ਪਰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨ ਲੱਗੀ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 13:1)। ਅੱਜ ਵੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੇ ਲਈ ਹੈ।

ਹੈਕਲ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸੁਰਗ ਦੇ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਨਿਰੀ ਤਸਵੀਰ ਸਨ। ਹੈਕਲ ਦੀ ਰਸਮ ਅਸਲ ਬੰਦਗੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਹੀ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਇਸ ਪੱਤਰੀ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਸੁਰਗੀ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਤਖ਼ਤ ਤਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੁਜ ਸਕਦੇ ਸਨ (4:15, 16)।

ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਉੱਤਮ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯਹੂਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਲੇਖਕ ਨੇ ਅਬਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਰੂਹਾਨੀ ‘ਸੋਨੇ’ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ। ਤੰਬੂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਸੋਨੇ ਦੀ ਪਰਤ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਸ ਦੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਥਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਤੇ ਢੰਗ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:20, 21) ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਉਸ ਤਕ ਦਿਲੇਰੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਯਾਜਨਾ ਵਿਚ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਚਮੁਚ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਚ ਵਧਾਂਗੇ।

ਸਾਡਾ ਉੱਤਮ ਬਲੀਦਾਨ ਯਿਸੂ ਉਹ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ 9:1-10:18 ਵਿਚ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ:

‘ਚੜ੍ਹਾਵਾ’ (*prosphero*): 8:3, 4; 9:7, 9, 14, 25, 28; 10:1, 2, 8, 11, 12.

‘ਭੇਂਟ’ (*prophora*): 10:5, 8, 10, 14, 18.

‘ਬਲੀਦਾਨ’ (*thusia*): 8:3; 9:9, 23, 26; 10:1, 5, 8, 11, 12.

‘ਨੇਮ’ (*diathēkē*): 8:6, 8, 9, 10; 9:4, 15, 16, 17, 20; 10:16.

‘ਲਹੂ’ (*haima*): 9:7, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 25; 10:4.

‘ਪਾਪ’ (*hamartia*): 8:12; 9:26, 28; 10:2, 3, 4, 6, 11, 12, 17, 18.¹

ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਮਾਨ (9: 1, 2)

1 ਸੋ ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਭੀ ਬੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਸੰਸਾਰਕ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਹੈਸੀ। 2 ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਕ ਤੰਬੂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਰਥਾਤ ਪਹਿਲਾ, ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਸਮਾਦਾਨ, ਮੇਜ਼ ਅਤੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਸਦਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 1. ਲੇਖਕ ਨੇ 8:6 ਵਿਚ ‘ਚੰਗੀ ਸੇਵਕਾਈ’ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਬੰਦਗੀ (‘ਇਲਾਹੀ ਸੇਵਾ’; NKJV ‘ਬੰਦਗੀ ਦੇ ਨਿਯਮ’; RSV) ਸ਼ਮਿਲ ਸਨ। ਹੈਸੀ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਲੀਬ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ‘ਸਨ’ (ਵੇਖੋ ਅਫਸੀਆਂ 2: 14-16 ਅਤੇ ਕੁਲੱਸੀਆਂ 2: 14-17), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੱਤੀ 5: 17, 18 ਵਿਚ ਨਬੂਵਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਤੰਬੂ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਦਾਬ ਅਤੇ ਅਬੀਹੂ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 10: 1-3) ਅਤੇ ਉਜ਼ਾਹ (2 ਸਮੂਏਲ 6: 6, 7) ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਕੁਝ ‘ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ’ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8: 5)। ਕੂਚ 25-40 ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਲੇਖਕ ਮੂਲ ਨਮੂਨੇ ਵੱਲ ਪਰਤ ਗਿਆ। ਜ਼ਰੂਬਾਬਿਲ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਹੇਰੋਦੇਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਣੀਆਂ ਹੈਕਲਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਯਹੂਦੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਤੰਬੂ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਯਹੂਦੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਵਿਧੀਆਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸਨ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ‘ਸੰਸਾਰਿਕ’ ਜਾਂ ‘ਧਰਤੀ ਉਤਲਾ’ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮਿੱਤਰ ਚਾਰਾ’ (ਯਾਕੂਬ 4: 4)। ਵਰਗਾ, ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੀ। ਬਲਕਿ ਇੱਥੇ ‘ਸੰਸਾਰਕ’ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ‘ਸੁਰਗੀ’ ਤੋਂ ਉਲਟ ਸੀ (8: 5)। ਸੰਸਾਰਕ ਰੂਪ ਸੁਰਗ ਵੱਲ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵੱਲ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਤੰਬੂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਹੈਕਲ ਦੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੂਲ ਵਿਚ ਇਹੀ ਢਾਂਚਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਨਕਲ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

‘ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ’ ਪੂਰੇ ਤੰਬੂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਸਣੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਿਰਜਾ (ਚਰਚ ਬਿਲਡਿੰਗ) ‘ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ’ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ‘ਪਵਿੱਤਰ’ ਕਲੀਸੀਆ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਡਲੀ (ਕਲੀਸੀਆ ਜਾਂ ਚਰਚ) ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਈਮਾਰਤ।

ਆਇਤ 2. ਇਸ ਆਇਤ ਦਾ ਆਰੰਭ ਉਸ ਸਮਾਨ ਦੀ ਲਿਸਟ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਤੰਬੂ

ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਤੰਬੂ ਪਹਿਲੇ ਕਮਰੇ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰੱਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸੋਨੇ ਦਾ ਸ਼ਮਾਦਾਨ ਸੀ (ਕੂਚ 25:31-40; 37:17-24) ਜਿਹੜਾ ਖਾਲਸ ਸੋਨੇ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਉੱਤੇ ਛੇ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਸਨ।

ਤੰਬੂ ਵਿਚਲਾ ਸ਼ਮਾਦਾਨ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਝਲਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਚਮਕਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਮੰਡਲੀ ਨੂੰ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਚਮਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 5:14-16)। ਜ਼ਕਰਯਾਹ 4:1-6 ਵਿਚ ਨਬੀ ਨੇ ਸ਼ਮਾਦਾਨ ਦਾ ਇਕ ਦਰਸ਼ਣ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ‘ਇਹ ... ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਚਨ ਹੈ।’ ਸ਼ਮਾਦਾਨ ਦਾ ਤੇਲ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦਾ ਹੈ।^੨

ਅਗਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੇਜ਼, ਹਜ਼ੂਰੀ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ (‘ਮਣਸੀ ਹੋਈ ਰੋਟੀ’; NIV) ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਹਰ ਗੋਤ (ਅਫ਼ਰਾਈਮ ਅਤੇ ਮਨਸੈ ਦੇ ਗੋਤ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ, ਪਰ ਲੇਵੀ ਦੇ ਯਾਜਕੀ ਗੋਤ ਦੀ ਨਹੀਂ) ਲਈ ਇਕ ਇਕ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਬਾਰਾਂ ਰੋਟੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਜ਼ ਨੂੰ ਮੂਲ ਵਿਚ ‘ਰੋਟੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ’ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਦੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। (RSV, NRSV, ESV ਵਿਚ ‘ਹਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਰੋਟੀ’; ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਹ ਮੂਲ ਵਿਚ ‘ਚੇਹਰੇ ਦੀ ਰੋਟੀ’ ਹੈ।^੩) ਰੋਟੀ ਛੇ ਛੇ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਾਲਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਪਾਲ ਦੇ ਉੱਪਰ ਲੋਬਾਨ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 24:5-9)। ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਯਾਜਕ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ।

ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ (9:3-5)

^੩ਅਤੇ ਦੂਏ ਪੜ੍ਹਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਤੰਬੂ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਸਦਾਉਂਦਾ ਹੈ। ‘ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਧੂਪ ਧੁਖਾਉਣ ਦੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਗਵੇਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨੇਮ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਜਿਹੜਾ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਮੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੰਨ ਦਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਸੋਨੇ ਦਾ ਡੱਬਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੀ ਛਿਟੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਾਰਾਂ ਫੁੱਟ ਨਿੱਕਲੀਆਂ ਅਤੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਸਨ।’^੪ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਤੇਜ ਦੇ ਕਰੂਬੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਛਾਇਆ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਣ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ।

ਆਇਤ 3. ਦੂਏ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਕਾਰ ਰੁਕਾਵਟ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਕਿ ਹੈਕਲ ਦਾ ਪੜਦਾ ਇਹ ਵਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਪਾਟ ਗਿਆ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 27:51)। ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਪਰਤੀਕਾਤਮਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਪੜਦੇ ਨੂੰ ਪਾੜ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।^੪ ਇਹ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪੜਦੇ ਦਾ ਪਾਟਣਾ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬਲਕਿ ਇੱਕੋ ਇਕ ਰਸਤਾ ਯਿਸੂ ਹੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14:6; ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4:14-16)।

ਆਇਤ 4. ਧੂਪ ਧੁਖਾਉਣ ਦੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਗਵੇਦੀ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੇ ਪੜਦੇ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੂਚ 30:6-8 ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧੂਪ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਪੜਦੇ ਦੇ

ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। LXX ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਜਗਵੇਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੁਝ ਵਾਲੀ ਧੂਪ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਵਰਗੀ ਹੀ ਹੈ, ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦਿਨ ਧੂਪ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਧੂਪ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਪੜਦਾ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣ ਤੇ ਧੂਪ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਸੀ।

ਨੇਮ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਇਕ ਢੱਕਣ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਸਰਪੋਸ਼’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਜਾਂ ਢੱਕਣ ਉੱਤੇ ਖੁਦਾਈ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ *shekinah* ਸੀ।⁵ ‘ਸੰਦੂਕ’ ਲਈ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ‘ark’ ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਪੇਟੀ’ ਹੈ। ਨੇਮ ਪੇਟੀ ਸੰਦੂਕ ਵਿਚਲੇ ਸਮਾਨ ਵਿਚ ਪੱਟੀਆਂ (ਜਾਂ ਟਾਕੀਆਂ) ਸਨ।⁶ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਇਹੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਬਾਰੇ ਉਵੇਂ ਹੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨੇਮ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। 1 ਰਾਜਿਆਂ 8:9 ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਟੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਸੀ। ਸੋਨੇ ਦਾ ਡੱਬਾ ਜਾਂ ਸੁਰਾਹੀ ਜਿਹੜੀ ਸੰਦੂਕ ਵਿਚ ਸੀ, ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਸੀ; ਪਰ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣ ਦੌਰਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਮੰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੰਨ ਕਦੇ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਕੁਚ 16:32-34)।⁷ ਹਾਰੂਨ ਦੀ ਛਿਟੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਾਰਾਂ ਢੁੱਟ ਨਿੱਕਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਾਮ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ ਵੀ ਉਸ ਵਿਚ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਗਿਣਤੀ 17:1-11)। ਉਹ ਛਿਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਹਾਰੂਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਤੋਂ ਯਾਹਵੇਹ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਨੇਮ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਬੇਸ਼ੱਕ ਬਾਬੁਲ ਦੀ ਦੌਰਾਨ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ (586 ਈ.ਪੂ.) ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਆਖਰੀ ਜਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (1 ਰਾਜਿਆਂ 8:9)। 63 ਈ. ਪੂ. ਵਿਚ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵੜ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਰਨੈਲ ਪੌਪੋ ਹੋਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਦੂਕ ਇਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।⁸ ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ‘ਬੁਨਿਆਦ ਦਾ ਪੱਥਰ’ ਨਾਂਅ ਦੀ ਤਖਤੀ ਲਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।⁹

ਆਇਤ 5. ਉਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ਤੇਜ ਦੇ ਕਰੂਬੀ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਕੁਚ 25:18-22; 37:7-9)। ਇਹ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੂਰਤਾਂ ਸਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। 1 ਸਮੂਏਲ 4:4 ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਅਦਿੱਖ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ‘ਕਰੂਬੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਟਿਕਦਾ ਹੈ।’ ਕਰੂਬਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁੜਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ (ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ) ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 10:10-14; ਵੇਖੋ 1:5-14)। ਦੋ ਵੱਡੇ ਕਰੂਬ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ (1 ਰਾਜਿਆਂ 6:23-27)। ਭਲਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਆਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ? ਜਵਾਬ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਹੱਦ ਸੰਕੇਤਕ ਹੋਣ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ‘ਉੱਪਰ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਅਤੇ ... ਹੇਠਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ... ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀਆਂ’ ਵਿਚਲੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਸਨ (ਕੁਚ 20:4; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 5:8)। ਅਸਲ ਮੂਰਤਾਂ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ‘ਤੇਜ’ ਨੂੰ ਬੱਦਲ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਤੰਬੂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਉੱਤੇ ਠਹਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।¹⁰ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼’ (*hilasterion*) ਸ਼ਬਦ ਪਾਪ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ’ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ‘ਮਨਾਉਣਾ ਜਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਉਣਾ’ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਖੁਦਾ ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਵਹਿਣ ਦੇ ਕੇ ਧਰਮੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ‘ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਮੰਨ ਸਕੇ’ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 3:25)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ‘ਢੱਕਣ’ ਜਾਂ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ‘ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ [ਹੈ ਜਿਹੜਾ] ਪਾਪੀ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਲਵੇਗਾ।’¹¹

ਲੇਖਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਹੋਰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਧਰਤੀ ਉਤਲੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ।

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ (9: 6, 7)

‘ਜੋ ਜਾਂ ਏਹ ਵਸਤਾਂ ਇਉਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਤੰਬੂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਜਕ ਨਿੱਤ ਜਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮ ਪੂਰੇ ਕਰਦੇ ਸਨ।⁷ ਪਰ ਦੂਏ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕੱਲਾ ਪਰਧਾਨ ਜਾਜਕ ਵਰਹੇ ਦਿਨਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲਹੂ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਜਿਹ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਜਾ ਦੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਚੁੱਕਾ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 6, 7. ਯਾਜਕ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮਾਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁੱਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਧੂਪ ਬਾਲਣ ਲਈ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਵੜਦੇ ਸਨ (ਕੂਚ 30:7, 8; ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ 23:3, 4)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ, ਪਰ ਆਮ ਯਹੂਦੀ ਇਸ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਜ਼ਕਰਿਯਾਹ ਨੂੰ ਯਾਜਕਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਜਦ ਲੂਕਾ 1:9-20 ਵਿਚ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਰਹੇ ਦਿਨਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਯਾਜਕ ਹੈਕਲ ਦੇ ਦੂਏ ਹਿੱਸੇ¹² ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਯੋਮਕਿੱਪਲ ਦੀਆਂ ਗਿਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 16 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਦਿਨ ਇਸ਼ਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਦਿਨ ਜੋ ਤਕਰੀਬਨ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਲਾਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਜਦ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਉਸ ਵਿਚ ਵੜਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਤੇ ਧੂਪ ਬਾਲਣ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਵੱਡੇ ਦਾ ਲਹੂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪਰਜਾ ਦੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਚੁੱਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਲਹੂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।¹³ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਪ ਉਦੋਂ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ‘ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ’ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਢੀਠਪੁਣੇ ਵਾਲੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਨਾਲ ਉਹ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਿਸ਼ਨਾਹ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘ਜੇ ਕੋਈ ਆਖੇ, ‘ਮੈਂ ਪਾਪ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੋਬਾ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਫੇਰ ਪਾਪ ਕਰਕੇ ਤੋਬਾ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ,’ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। [ਜੇ ਉਹ ਆਖੇ], ‘ਮੈਂ ਪਾਪ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ,’ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਅਸਰਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।’¹⁴ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 6:4-6; 10:26-29 ਵਿਚ ਇਹੀ ਝਲਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਪਾਪ ਵਿਚ ਐਨਾਂ ਡੁੱਬੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਤਿਜਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਗਿਰਾਵਟ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ‘ਭੁੱਲਚੁੱਕ’ ਦੇ ਅਸਲ ਪਾਪ

ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ' ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭੁੱਲਚੁੱਕ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਦੇ ਦਰਜੇ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਹੀ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਫ਼ੀ ਦੁਆਉਣ ਜਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੁਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਪਾਪ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਪ ਮਿਟਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਯਹੂਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਕੇ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਹੈ।

ਸਿਰਫ਼ ਪਰਛਾਵੇਂ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (9: 8-10)

°ਇਸ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਭਈ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਅਜੇ ਖੁਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਡੇਹਰਾ ਖਲੋਤਾ ਸੀ। °ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏਹੋ ਜੇਹੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਅਤੇ ਬਲੀਦਾਨ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜੋ ਭਜਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅੰਤਰਕਰਨ ਨੂੰ ਕਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸੱਕਦੇ। 1°ਏਹ ਖਾਣ ਪੀਣ ਅਤੇ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੇ ਅਸ਼ਨਾਨਾਂ ਸਣੇ ਨਿਰੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਬਿਧੀਆਂ ਸਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੀਕ ਠਹਿਰਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਆਇਤ 8. ਪੜਦੇ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਤੰਬੂ ਲਈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਰਸਮ ਦਾ ਅਸਲ ਅਰਥ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਆਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਰੱਬੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲਈ ਵੱਡਾ ਸਨਮਾਨ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੇ ਜਿਸ ਨੇ ਤੰਬੂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ (2 ਪਤਰਸ 1:20, 21)।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੰਬੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਾਲੀ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਗੌਣ ਅਰਥ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੀ ਨਕਲ ਭਾਵ ਤੰਬੂ ਬਣਾ ਕੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ (ਵੇਖੋ ਕੂਚ 25:40; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:8, 23, 24)।

ਜਦ ਤਕ ਪੁਰਾਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ ਉਦੋਂ ਤਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾ ਸਕਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੁਰਗੀ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਵੜ ਸਕਣ। ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਹੈਕਲ ਖਲੋਤੀ ਸੀ ਤਦ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਬੇਹਤਰ ਅਨੁਵਾਦ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: 'ਜਦ ਤਕ ਪਹਿਲਾ ਤੰਬੂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ।' 15 ਆਇਤ 8 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ' (ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ' ਹੈ) ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦ ਤਕ 'ਬਾਹਰੀ ਤੰਬੂ ਖਲੋਤਾ ਹੈ' ਤਦ ਤਕ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਵ ਪੁਰਾਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਸੱਚੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਲੱਭ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਜਾਂ ਪਰਛਾਵੇਂ ਨੂੰ ਫੜੀ ਰੱਖ ਕੇ ਕੋਈ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ

ਸੀ। ਇਬਰਾਨੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਰ੍ਹਾ ਨਾਲ ਚੰਬੜੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਆਪਣੀ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਸੀ।

ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਦੋਂ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦਾ ਢੰਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੜਦੇ ਦੇ ਫਟਣ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅਧੀਨ ਛੁਡਾਏ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਨ। ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਹਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਤਕ ਭੇਤ ਹੀ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਆਇਤ 9ਓ. ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਝਾਕਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ (ਆਇਤ 8) ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ (ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ‘‘ਯੁੱਗ’’) ਲਈ ‘‘ਪਰਛਾਵਾਂ’’ ਜਾਂ **ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ**¹⁶ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਦਾ ਯੁੱਗ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਦੀ ਪੋਟਲੀ ਸੀ। ਜੋ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਪਰਦੇ ਦਾ ਫਟਣਾ ਅਸਲ ਪਰਮ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲਣ ਦਾ ਪਤਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 27:51; ਮਰਕੁਸ 15:38; ਲੂਕਾ 23:45)। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਵਹਾ ਕੇ, ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤਕ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਰਾਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਲੰਕਾਰਿਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਚਿਆ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:36-38)। ਸਾਨੂੰ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਪੜਦਾ ਫਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਸ ਰਾਹ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਪਾਟੀ ਹੋਈ ਦੇਹ (ਪੜਦੇ) ਨੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:20)। ਕਲੀਸੀਆ ਜਾਂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੇਹ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਭਾਵ ਉਸ ਮੰਡਲੀ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਰੂਹਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੜ ਸਕਦੇ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:28)। ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਸਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਮਸੀਹਾ ਲਈ ਸਾਡਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆ ਕੇ ਜਲਾਲ ਦੇ ਪੜਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ। ‘‘ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਤੰਬੂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੈਕਲ, ਇਸਰਾਏਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਹੈਕਲ ਦੇ ਪੜਦੇ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਤਕ ਸਬਕ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ।’’¹⁷

ਆਇਤ 9ਅ. ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਤਹਿਤ **ਭਜਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ** ਦਾ ਅੰਤਹਕਰਣ ਪਾਪ ਤੋਂ ਛੁੱਟਣ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ ਤਕ **ਕਾਮਿਲ** ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਖ਼ੁਦਾ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਬੰਦਗੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਅੰਤਹਕਰਣ ਦੇ ਸੁੱਧ ਹੋਣ ਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।¹⁸ ਇੱਥੇ ‘‘ਅੰਤਹਕਰਣ’’ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸ਼ਾਇਦ ਪਾਪ ਦੀ ‘‘ਜਾਗਰੂਕਤਾ’’ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ‘‘ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਅੰਤਹਕਰਣ’’ ਹੈ। ‘‘ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਅੰਤਹਕਰਣ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।’’¹⁹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਦੁਖੀ ਅੰਤਹਕਰਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਪੁਰਖ ਅਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਮਕਿੱਪ ਦੀ ਭੇਂਟ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਅੰਤਹਕਰਣ ਸੁੱਧ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਉਸ ਦਿਨ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਪ ਵਿਚ ਸੀ।

ਆਇਤ 10. ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਚਮੁਚ ਅੱਜ ਅੰਤਹਕਰਣ ਸੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 3:21)। ਇਸ ਕੰਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ

ਪਿੱਛਲੇ ਪਾਪ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਉਸ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਹ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14:6)। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਜਾਂ ਦੁਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਕੇਤਕ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ **ਸਰੀਰਕ ਬਿਧੀਆਂ** ਸਨ; ਇਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵਿਧੀਆਂ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ‘ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ’ (ਆਇਤ 9) ਜਾਂ ‘ਛਾਇਆ’ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 14-17) ਸਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ **ਸੁਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੀਕ** (*diorthōsis*) ਰਹਿਣੀਆਂ ਸਨ। ‘ਸੁਧਾਰਣ’ ਲਈ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਟੇਡੇ ਹੋਏ ਅੰਗ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।²⁰ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਵ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ‘ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।’²¹ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ’ (NIV) ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ‘ਨਵੀਂ ਸਰਿਸ਼ਟੀ’ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਗਾ ਬਹੁਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਫ਼ਰਕ ਸ਼ਬਦ (*palingenesia*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਧਾਰਣਾ ਹੀ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ ਰੂਹਾਨੀ ਨਵੇਂ ਜਨਮ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ‘ਸੁਧਾਰ’ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜੀਣ ਦਾ ਯਹੂਦੀ ਢੰਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਰੁਸਤ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ; ਉਦੋਂ ਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦ ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੜਨ ਲਈ ਸਭ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ‘ਇੰਜੀਲੀ ਯੁੱਗ’ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨਾ ਜਾਂਦਾ।

ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਪਰਾਸਚਿਤ (9:11-15)

ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦਾ ਪਰਗਟ ਹੋਣਾ ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਚਿਆਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਯਿਸੂ ਅਸਲ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਤਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਹੈ, ਜੋ ਸਚਮੁਚ ਵਿਚ ਪਰਮ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਦੀ ਹੁਣ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9: 11-15 ਵਾਲੇ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ‘ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਦਿਲ’ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।²² ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਇਸ ਦੀ ਸੁਨਹਰੀ ਡੋਰੀ ਭਾਵ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਓ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ‘ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?’

ਮਸੀਹ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ (9: 11-14)

¹¹ਪਰ ਜਾਂ ਮਸੀਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉੱਤਮ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਪਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲੋਂ ਉਸ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਡੇਰੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਅਰਥਾਤ ਇਸ ਸਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ¹²ਉਹ ਬੱਕਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਛਿਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਦੀਪਕ ਨਿਸ਼ਤਾਰਾ ਕਮਾ ਕੇ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਅੰਦਰ ਗਿਆ। ¹³ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਬੱਕਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਹਿੜਕਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਅਤੇ ਵਹਿੜ ਦੀ ਸੁਆਹ ਜਿਹੜੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਉੱਤੇ ਧੂੜੀ ਜਾਵੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ¹⁴ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਵਧੀਕ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਜਿਹ ਨੇ ਸਦੀਪਕ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਰਹਿਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਤੁਹਾਡੇ

ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਸੁੱਧ ਕਰੇਗਾ ਭਈ ਤੁਸੀਂ ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੋ।

ਆਇਤਾਂ 11, 12. ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਬਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਹੀ ਵਾਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਵਾਕ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉੱਤਮ ਵਸਤਾਂ ਮੂਲ ਵਿਚ ‘‘ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ’’ (*paraginomai*) ਕਈ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ’’ ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਲੇਖਕ ‘‘ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਉੱਤਮ ਵਸਤਾਂ’’ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ²³ ਬੀ. ਐਫ਼. ਵੈਸਟਕੋਟ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਉੱਤਮ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵਾਅਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਲਾਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਲੋਕ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੀ ਮਿਰਾਸ ਵਿਚ ਨਾ ਵੜੇ ਹੋਣ ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ।’’²⁴ ਉੱਤਮ ਵਸਤਾਂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ‘‘ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉੱਤਮ ਵਸਤਾਂ’’ ਵਾਕਅੰਸ਼ ‘‘ਸੁਧਾਰਣ ਦੇ ਸਮੇਂ’’ (ਆਇਤ 10) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਨਾਲ ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਸੀਹ ... ਪਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪਹਿਲੀ ਆਮਦ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦੇ ਉਲਟ ‘‘ਆਇਆ’’ ਜਾਂ ‘‘ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ’’ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਬਣਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋਇਆ। ‘‘ਸਾਡਾ ... ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਹੈ’’ (8: 1), ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਬਰਕਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ, ਭਾਵ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਮਿਲ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਦਿੱਤਾ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 14)।

ਪਹਿਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਪੂਰਣ ਡੇਰੇ ਕੀ ਹੈ? ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ‘ਸੰਸਾਰਿਕ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ’ ਹੈ ਸੀ (ਆਇਤ 1), ਪਰ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਸੁਰਗੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰਿਕ ਤੰਬੂ ਸੁਰਗੀ ਤੰਬੂ ਦਾ ਹੀ ਰੂਪ ਸੀ। ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤੰਬੂ ਵਾਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਾਸ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਬੇਹਤੀਰਨ ਢੰਗ ਲਗਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 19-22; 1 ਪਤਰਸ 2: 5)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ‘ਇਸ ਜਗਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ’ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 18: 36)। ਉਸ ਦੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਮੰਦਰ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਉਸ ਮੰਦਰ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ²⁵ ਇਸਤਿਫ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅੱਤ ਮਹਾਨ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 7: 48; 17: 24)। ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ (1 ਰਾਜਿਆਂ 8: 27)। ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਸਹੀ ਹੈ, ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਪਸਚਾਤਾਪੀ ਅਤੇ ਦੀਨ ਮਨ ਹੋਣਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਖੂਬੀਆਂ ਹਨ (ਯਸਾਯਾਹ 57: 15; ਜ਼ਬੂਰ 51: 16, 17)।

ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਲਈ ਲਹੂ ਲੈ ਕੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ [ਸੁਰਗ] ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਿਆ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9: 12)²⁶ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਲਹੂ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ। ਆਪਣਾ ਹੀ ਲਹੂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹ

ਨੂੰ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਦੀਪਕ ਨਿਸਤਾਰਾ ਕਮਾ ਸਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜਤ ਮਿਲੀ। ‘‘ਨਿਸਤਾਰਾ’’ (lutrosis) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਲਾਮਾਂ ਅਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਪਾਏ ਗਏ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 1:18-20)। ਸਾਡਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਲਈ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ‘‘ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਕਦੇ ਚੇਤੇ ਨਾ’’ ਕਰੇਗਾ (8:12)। ਪਾਪ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਬੱਕਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਛਿਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਵਾਸਤੇ ਕਦੇ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਵੇਖੋ 10:4)।

ਆਇਤ 13. ਦੂਜਾ, ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਹਕਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਇਤ 13 ਅਤੇ 14 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਫੇਰ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ‘‘ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ’’ ਖ਼ਾਸ ਤਰਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਲਾਲ ਵਹਿੜ ਦੀ ਸੁਆਹ ਨਾਲ ਪਾਣੀ (ਵੇਖੋ ਗਿਣਤੀ 19:1-10) ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਸਚਮੁਚ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿੰਨਾ ਵੱਧ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਯਹੂਦੀ ਅਰਾਧਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ, ਸਮਝ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੁਝ ਫ਼ਾਇਦਾ ਤਾਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਹੀ ਸੀ। ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਤੰਬੂ/ਹੈਕਲ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਕਟਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਨੇਮ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਮਾਰਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਯਾਜਕ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਸਵਾਹ ਤਿਆਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਜੂਫ਼ਾ ਦੀ ਟਹਿਣ ਨੂੰ ਘੋਲ ਵਿਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮੰਡਲੀ ਨਾਲ ਬੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕੇ।²⁷ ਆਇਤ 21 ਵਿਚ ਫੇਰ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ‘‘ਛਿੜਕਿਆ’’ (rhantizo) ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ।²⁸ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਨੈਤਿਕ ਗੰਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਰਸਮੀ ਗੰਦਗੀ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਛੂਹ ਜਾਂ ਲਾਸ਼ ਰੱਖੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਯਹੂਦੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰਵਾਇਤੀ ਜਾਂ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਕੋਈ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਰੱਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ‘‘ਰਸਮੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ’’ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ‘‘ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ’’ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ (ਆਇਤ 14)।

ਆਇਤ 14. ਇਸ ਆਹਿਤ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ... ਚੜ੍ਹਾਇਆ। ਦੂਜੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਾਮਿਲ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਰਹਿਤ ਸੀ। ਤੀਜੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸਦੀਪਕ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਉਪਪਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਨੂੰ ‘‘ਦਾ ਹੋਲੀ ਸਪ੍ਰਿਟ’’ ਜਾਂ ‘‘ਦ ਇਟਰਨਲ ਸਪ੍ਰਿਟ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ’’ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਪਪਦ ਜੁੜ ਕੇ ‘‘ਆਤਮਾ’’ ਲਈ ‘‘Spirit’’ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੇ ਕਲਵਰੀ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਸਨ (27:46)। ਬੇਸ਼ੱਕ ਮਸੀਹ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ

ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇੱਥੇ ਵੀ ਇਹੀ ਅਰਥ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਤਮਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੱਬੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਗੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੇਹੱਤਰ ਢੰਗ ਇਸ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਹੈ।²⁹ ਯਿਸੂ ਦਾ ਦੇਹ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਲੂਕਾ 1:35), ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ' ਭੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਦਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 12:28)। ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਭਵ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸਰੀਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸੀ।³⁰ ਇਹ ਆਇਤ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 42:1 ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ: 'ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਉਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ।'³¹ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਉਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ। 'ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਲੀ ਨੇ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।' ਇਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਹੱਈਆ ਕਰ ਲੈਣ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਸੀ।³² ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ 'ਆਤਮਾ' ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪੇ ਦੇ ਸਕਣ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਿਆ।

ਉਹ 'ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ' ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਦਾਗ ਲਗਦਾ। 'ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ' ਲਈ ਸ਼ਬਦ (*amōmos*) ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ LXX ਵਿਚ 'ਬੱਜ ਤੋਂ ਰਹਿਤ' ਜਾਨਵਰ ਲਈ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:3, 10; ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 1:19)। ਅੰਤਰਕਰਣ ਨੂੰ ... ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7)।³³

ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇੱਥੇ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (10:19 ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹੋ 'ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ)। ਦੋਸ਼ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਆਦਮੀ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਭੈ ਅਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਦਮੀ ਹਰ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ, ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਮੁਰਦਾ ਕੰਮ ਹੀ ਹਨ (6:1 ਤੇ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ)। ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ 'ਮੁਰਦਾ ਹੋਣ' ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। (1) ਪਾਪ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਖੁਦਾ ਲਈ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਗੁਆਚਿਆ ਹੋਇਆ ਭਾਵ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ 'ਜ਼ਿੰਦਾ' ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਹੜੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕਬੂਲਣ ਯੋਗ ਹੋਣ। (2) ਗੈਰ ਮਸੀਹੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ 'ਜ਼ਿੰਦਾ ਫ਼ਸਲ' ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਲਕਿ ਮੌਤ ਵਿਚ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (3) ਕਰਮ ਸਿਰਫ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਬਦੀ ਮੌਤ ਵੱਲ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹਨ।³⁴ 'ਮੁਰਦਾ ਕੰਮ' ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹੀ ਇਜ਼ਹਾਰ 'ਮੁਰਦਿਆਂ' (*nekros*) ਅਤੇ 'ਕੰਮਾਂ' (*ergon*) ਲਈ ਦੋ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ 6:1 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਮੁਰਦਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਦਮੀ ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। 'ਉਪਾਸਨਾ' ਸ਼ਬਦ *latreuō* ਹੈ ਜਿਸ

ਦਾ ‘‘ਅਰਥ ਹਮੇਸ਼ਾ ‘ਧਾਰਮਿਕ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ’ ਹੈ।’’³⁵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਬੰਦਗੀ ਦਾ ਕੰਮ’’ ਹੋ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਵੀ।

ਕੁਰਬਾਨੀ ਭਰੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਅਬਦੀ ਮਿਰਾਸ (9: 15)

¹⁵ਇਸੇ ਕਾਰਣ ਉਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਵਿਚੋਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਂਦੀ ਹੈ ਭਈ ਓਹ ਜਿਹੜੇ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸਦੀਪਕਾਲ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵਾਇਦੇ ਨੂੰ ਪਰਾਪਤ ਕਰਨ।

ਆਇਤ 15. ਤੀਜਾ, ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮੁੜ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਖ ਚੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਵਿਚੋਲਾ ਹੈ (8:6), ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਲੋਕ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਪਸਚਾਤਾਪੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਏਲੀਆ ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਜਦ ਕਿ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਦੁੱਖ ਭੋਗਣ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ (ਲੂਕਾ 9:28-36; 16:23-26)। ਵਡਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਉਤਪਤ 15:6; ਤੋਂ ਰੋਮੀਆਂ 4:3; ਯਾਕੂਬ 2:21-23)। ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਮਰਿਆ। ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਰਾ ਹਰ ਸ਼ਰਾ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਲੀਬ ਹਰ ਯੁੱਗ ਦੇ ਹਰ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਰਗੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬੈਠਾਂਗੇ, ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ‘‘ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇਸਹਾਕ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ’’ ਨਾਲ (ਮੱਤੀ 8:10, 11)। ਇਹ ਸਚਿਆਈ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਪਿੱਛਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਵਹਾਇਆ, ਮੱਤੀ 26:28 ਅਤੇ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:25 ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਇਕ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਗਿਆ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 3:25,26)। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਰਗੀ ਵਾਸ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੌਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਨੇਮ’’ ਨੂੰ ਮੋਹਰਬੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 26:28)। ਨੇਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਲਈ।³⁶ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਅਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ।

‘‘ਨੇਮ’’ ਜਾਂ ‘‘ਅਹਿਦਨਾਮੇ’’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ (*diathēkē*) ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਯੂਨਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਸਤਾਰਾਂ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੀਨੈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਨੇਮ ਸੀ (8:8-12; ਕੂਚ 24:6-8)। ‘‘ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਪ *dia* ਦੇ ਮੂਲ ਅਰਥ ‘ਦੇ’ ਹੋਣ ਅਤੇ *tithēmi* ਦੇ ਮੂਲ ਅਰਥ ਰੱਖਣਾ’’ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਦੇਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖਣਾ’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, *diatithēmi* ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।³⁷ LXX ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੇ ਉਤਪਤ 6: 18 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *berith* ਲਈ *diathēkē* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਧਿਰਾਂ

ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਮੋਹਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਨੇਮ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਵਿਚੋਲਾ’ (*mesitēs*) ‘ਵਿਚੋਲੀਆ’ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਯਿਸੂ ਸਾਡਾ ਇਕ ‘ਵਿਚੋਲਾ’ ਹੈ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:5)।^{੧੮} ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਲੇਖਕ ਨੇ *diathēkē* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9: 15-17 ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ‘ਵਸੀਅਤ’ ਅਤੇ ‘ਨੇਮ’ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਨੇਮ’ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ NEB ਵਿਚ ‘ਨਵਾਂ ਨੇਮ, ਜਾਂ ਅਹਿਦਨਾਮਾ’ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਮੂਲ ਅਨੁਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ‘ਸਹਮਤੀ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਵਾਂਗ ਦੋ ਧਿਰਾਂ [ਵਿਚਕਾਰ] ਸਮਝੌਤੇ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਦਮੀ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਐਲਾਨ’ ਹੈ।^{੧੯} ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾਰਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ 9: 16, 17 ਇਸ ਨੂੰ ‘ਨੇਮ’ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸਾਡੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 7: 25)। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਮ ਅਤੇ ਅਹਿਦਨਾਮਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਭਾਵ ਇੱਥੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਲੇਖਕ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਬਣਨ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ‘ਨੇਮ’ ਅਤੇ ‘ਵਸੀਅਤ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ *diathēkē* ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦਾ ਹੈ।’^{੨੦}

ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਸੱਦੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਜੀਲ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਨੂੰ ਕਬੂਲਿਆ ਹੈ (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2: 14)। ਅੱਜ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਬੁਲਾਹਟ ਮਿਲੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਲਈ ਸੱਦਣ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਸੂਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ। ਜੇ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਸੱਦ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਫਿਰ ਤਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ‘ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਉੱਤੇ’ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਹੋਣੀ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 20)। ਅੱਜ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ੁਦਾਈ ‘ਸੱਦੇ’ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਵਿਚ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਬੁਲਾਹਟ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸਦੀਪਕਾਲ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ‘ਵਿਰਸਾ’ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਆਮ ਧਾਰਣਾ ਹੈ।^{੨੧} ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ *klēronomia* ਅਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।^{੨੨} ਇਸ ਵਿਚ ਉਹ ਸਭ ਅਬਦੀ ਬਰਕਤਾਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ‘ਸਭਨਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਵਾਰਸ’ ਹੈ (1:2), ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ 8: 17 ਵਿਚ ‘ਸਾਂਝੇ ਅਧਿਕਾਰੀ’ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਯਹੂਦੀ (ਇਬਰਾਨੀ) ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 6: 12, 15, 17)। ਵਿਚਾਰ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:6-9, 17, 18, 26-29 ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ‘ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਦਾਇਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ।’^{੨੩}

ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਸੀਹ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀ ਲਿਆਇਆ ਹੈ? ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਬਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਹਕਰਣ ਅਤੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਓ ਇਸ ਵੱਡੀ ਮੁਕਤੀ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਕਰੀਏ

ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਈਏ।

ਮਸੀਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਕਰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ (9:16-22)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰ ਇਲਾਹੀ ਲੋੜਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਜ਼ਰੂਰੀ’’ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੇ ‘‘ਖੁਦਾ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ’’ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਇਕ ਸਰਮਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਕ ਗੱਲ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀ ਕਿ ‘‘ਖੁਦਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਬਗੈਰ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।’’ ਉਸ ਨੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਜਾਂ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਦੇ ਅਸਰਦਾਇਕ ਹੋਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਜਦ ਕੋਈ ਵਸੀਅਤ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (9: 16, 17)

¹⁶ਜਿਥੇ ਵਸੀਅਤ ਹੈ ਉੱਥੇ ਉਹ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ¹⁷ਕਿਉਂ ਜੋ ਵਸੀਅਤ ਤਾਂ ਹੀ ਪੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਨਹੀਂ।

ਆਇਤਾਂ 16, 17. ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ‘‘ਵਸੀਅਤਕਰਤਾ’’ (KJV) ਭਾਵ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਨੇਮ (*diathēkē*) ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਸੰਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਤਦ ਅਸਰਦਾਇਕ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਦ ਉਸ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਲਈ ਵਸੀਅਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਬੂਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ‘‘ਪੈਂਦਾ ਹੈ’’ (*anagkē*) ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। *Pherō* ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਲਿਜਾਣਾ’’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਂਗ ‘‘ਪੈਂਦਾ ਕਰਨਾ’’⁴⁴ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਪਪੋਰਸ ਨਾਲ ਵਸੀਅਤ ਕਰਦਾ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਸੀਅਤ, ਜਾਂ ਨੇਮ ਇਸ ਦੇ ਬਾਨੀ ਭਾਵ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸੀਆ ਬਣਾਉਣ (ਮੱਤੀ 16: 18) ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਵਾਅਦੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 26: 28)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਸੀਹਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ‘‘ਠੋਕਰ ਦੀ ਚੱਟਾਨ’’ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1: 22, 23)।

ਮਸੀਹ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੂਸਾ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਪਸਾਹ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸੱਤ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਰਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭਾਵ ਉਹ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਕਲੀਸੀਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਹਦੇ ਲਹੂ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਦੇਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੁਣ ਕਲੀਸੀਆ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1: 22, 23; 5: 23-25), ਇਸ ਦੇ ਲੋਕ ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ‘‘ਸਦੀਪਕਾਲ ਦੇ ਵਿਰਸੇ’’ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (ਆਇਤ

15)। ਵਿਰਸਾ ਇਨਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਚਾਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਨੇਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕੂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਮਸੀਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਡਾਕੂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਮੁਕਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਡਾਕੂ ਦਾ ਬਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਯਿਸੂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਾਡੇ ਵੜਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਲਝਾਇਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਅੱਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰੀਏ, ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਜਨਮ ਦੇ ਰੂਪਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ; ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਾ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਰਸੂਲ ਨੇ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਮੱਤੀ 28: 18-20; ਮਰਕੁਸ 16: 15, 16; ਲੂਕਾ 24:46, 47)।

ਯਿਸੂ ਸਾਡਾ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੱਸੀ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਨਵੀਂ ਵਸੀਅਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ‘ਪਰਖੀ ਹੋਈ ਵਸੀਅਤ’ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਬਗੈਰ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ।⁴⁵

ਸਾਡੇ ਵਸੀਅਤ ਕਰਤਾ ਮਸੀਹ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਕੀ ਹੈ? ‘ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ’ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਮਰਕੁਸ 16: 15, 16 ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਹੋਰ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਹੈ! ਜੇ ਕੋਈ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ? 1 ਪਤਰਸ 4: 16, 17 ਵਿਚ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1: 6-10 ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ ਨੇ ਸਹੀ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਬੇਬਪਤਿਸਮਾ ਚੇਲੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।⁴⁶

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਲਹੂ (9: 18-20)

¹⁸ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾ ਨੇਮ ਵੀ ਲਹੂ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ¹⁹ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂ ਮੂਸਾ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾ ਹਟਿਆ ਤਾਂ ਵੱਡਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਕਿਰਮਚੀ ਉੱਚ ਅਤੇ ਜੂਢੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕ ਕੇ ਆਖਿਆ। ²⁰ਭਈ ਇਹ ਨੇਮ ਦਾ ਉਹ ਲਹੂ ਹੈ ਜਿਹਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਆਇਤਾਂ 18, 19। ਇਹ ਹੋਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਗੱਲ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਨੇਮ ਵੀ ਲਹੂ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਆਇਤ 18)।

ਉਹ ‘ਪਹਿਲਾ ਨੇਮ’ ਕੀ ਸੀ ‘ਜਿਹੜਾ ਲਹੂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ’ ਸੀ।⁴⁷ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੂਸਾ ਦਾ ਨੇਮ। ਕੁਚ 24: 1-8 ਇਹ ਤੱਥ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧਾ ਲਹੂ ਲੈ ਕੇ ‘ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕਿਆ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਨੇ ਸੀਨੈ ਪਹਾੜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ

ਬਣਾਈ।" ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਿਆਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਵਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ (ਮੱਤੀ 26:28)।

ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਵਹੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਚੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਯਾਦਗਿਰੀ ਵੇਲੇ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:23-29)। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਕੀਮਤ, ਉਸ ਲਹੂ ਵੱਲ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਸ ਨੇਮ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਵੇਖਣ ਦੀ ਉਡੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਆਇਤਾਂ 19ਅ, 20. ਨੇਮ ਦਾ ਲਹੂ (ਆਇਤ 20) ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਕੂਚ 24:3-8 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕੂਚ ਵਿਚ ਲਹੂ ਛਿੜਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਆਇਤ 19ਅ), ਪਰ ਉਦੋਂ ਇਹ ਆਮ ਰੀਤ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਹਰ ਸਫ਼ੇ ਤੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰੂਪਕ ਵਜੋਂ ਛਿੜਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਲੀਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਪ ਦੀ ਹਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਗਰ ਦਯਾ ਦੀ ਗੱਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੈ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 10:1-11)। ਕੂਚ ਵਿਚ **ਪਾਣੀ, ਕਿਰਮਚੀ ਉੱਨ ਅਤੇ ਜੂਫੇ** ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ (ਆਇਤ 19ਅ)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਰੋਤ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।⁵⁰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਹਰ ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਹੀ ਚੁਣਿਆ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ।

ਛਿੜਕਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (ਆਇਤ 20)। ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਮੱਤੀ 26:28 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੀ ਗੱਲ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ।⁵¹

ਬਿਨਾਂ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ (9:21, 22)

²¹ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਨੇ ਤੰਬੂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਈ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਾਮਗਰੀ ਉੱਤੇ ਲਹੂ ਛਿੜਕਿਆ।
²²ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਆਇਤਾਂ 21, 22. ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਪਾਪਾਂ ਦੀ **ਮਾਫ਼ੀ** ਲਈ **ਲਹੂ ਵਹਾਏ** ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਸਿਰਫ਼ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਤੰਬੂ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕਿਆ ਜਾਣਾ 9:19,20 ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਇਹ ਹੈ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਕੂਚ 24:1-8; 40:9-11)। ਮੁਸਾ ਉਸ ਸਮੇਂ **ਸਮੱਗਰੀ** ਤੇ ਛਿੜਕਾਅ ਬਾਰੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਸੀ, ਪਰ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ।⁵² ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜ਼ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤ ਰੀਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮੰਨਣ ਯੋਗ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਲਾਹੀ ਅਗਵਾਈ ਸੀ।

ਜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਿਨਾਂ ਲਹੂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਲਹੂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਾਨੂੰ

ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਥਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ‘ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਤਕ’ ਦਾ ਤਰਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਕੁਰਬਾਨੀ ਪੂਰੀ ਨਜ਼ਾਤ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਦੁਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਜਦ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਲਹੂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ। ਇਸ ਵੱਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਇਕ ਵੀ ਆਤਮਾ ਬਚਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਹੂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਵਾਸਤੇ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਸਨ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:5); ਇਹ ਸਾਡੇ ‘ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਚੱਲਣ’ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7)।

ਲਹੂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਇਤ 22 ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਪਵਾਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 5: 11 ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਐਨਾਂ ਗਰੀਬ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਾਪ ਬਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੋ ਘੁੱਗੀਆਂ ਜਾਂ ਕਬੂਤਰੀ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਵੀ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ, ਉਪਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਮੈਦੇ ਦੇ ਇਫ਼ਾਹ ਦਾ ਦਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇਵੇ (ਵੇਖੋ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 5: 11-13)। ਪਰ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਭਾਵ ਪਾਪ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲਹੂ ਵਹਾਉਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਦੂਜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਲਹੂ ਗਰੀਬ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਮੈਦਾ ਚੜ੍ਹਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ? ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨਾਜ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਉੱਤੇ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੜ੍ਹਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 5: 12)।

ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਜਾਨ ਦਾ ਲਹੂ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਇਸਰਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਪਾਪ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੋ ਬੱਕਰੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ‘ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਪਾਪ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੋਵੇਂ ਕੰਮ ਹੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਪਾਪ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ।’⁵³

ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ (ਆਇਤ 19), ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਈ ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਹੂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 15: 13-27 ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ 19: 7-19 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ‘ਰਸਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ’ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ‘ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਅੱਡ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।’⁵⁴

ਮਸੀਹ ਦਾ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਵੜਨਾ (9:23-28)

ਸੁਰਗੀ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ (9: 23, 24)

²³ਸੋ ਅਵੱਸ਼ ਸੀ ਭਈ ਸਵਰਗ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਰ ਸੁਰਗੀ ਵਸਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ²⁴ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸੀਹ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਅਸਲ ਦੀ ਨਕਲ ਹੈ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਹੀ ਗਿਆ ਭਈ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇ।

ਆਇਤ 23ਓ. ਚੌਥੀ ਲੋੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: ਸੋ ਅਵੱਸ਼ ਸੀ ਭਈ ਸਵਰਗ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ

ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਜਾਂਦਿਆਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ (ਆਇਤ 24)। ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ‘‘ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਕੇਂਦਰ’’ ਵਿਚ ਹਾਂ। ‘‘ਅਵੱਸ਼ ਸੀ’’ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੰਬੂ ਵਿਚਲੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੇ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਗੈਰ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਬੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਨੇਮ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਹੂ ਛਿੜਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਗੈਰ ਸੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ‘‘ਪੂਰਾ ਧਰਮਤੰਤਰ’’ ਬਗੈਰ ਲਹੂ ਦੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋਣਾ ਸੀ।⁵⁵

ਆਇਤ 23ਅ. ਸੁਰਗੀ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਬਲੀਦਾਨ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਭਾਵ ਮਸੀਹ ਦੀ ਇਕ ਕੁਰਬਾਨੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਿਫਰ ਨਮੂਨੇ ਸਨ। ਧਰਤੀ ਉਤਲੇ ਤੰਬੂ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਿਰਫ ਸੁਰਗੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦੇ ‘‘ਨਮੂਨੇ’’ ਸਨ। 8:2-5 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਅਤੇ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਸੁਰਗ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਸੀ।

ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਾਸ ਹੈ, ਲਹੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ‘‘ਵਸਤਾਂ’’ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਉਤਲੀਆਂ ਰੂਹਾਨੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਜਾਂ ‘‘ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ,’’ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਚਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਨ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਹਰ ਬਾਲਕ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੜਦਾ ਹੈ, ਸੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਥੇ ਦੱਸੇ ਢੰਗ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ। ‘‘ਸੁਰਗ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ’’ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ।⁵⁶

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੁਸ਼ਟ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੇ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:12; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 12:3-9)।⁵⁷ ਲੇਖਕ ਰੂਪਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਮਹਿਮਾ ਵਿਚ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਪ ਤੋਂ ਸੁੱਧ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਦੇ ਕੇ ਯਿਸੂ ਉਸ ਲਹੂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 24. ‘‘ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਉਲਟ, ਖ਼ਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਮਸੀਹਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਕਾਈ’’ ਅਤੇ ‘‘ਸੁਰਗੀ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ’’ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੁਣ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਮਹੱਤਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।⁵⁸ ਮਸੀਹ ਉੱਥੇ ਸਾਡੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 7:25 ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੁਣ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

‘‘ਉੱਤਮ ਬਲੀਦਾਨਾਂ’’ (ਆਇਤ 23) ਸ਼ਬਦ ਸਾਨੂੰ ‘‘ਚੰਗੀ ਆਸ’’ (7:19), ‘‘ਉੱਤਮ ਨੇਮ’’ (7:22; 8:6), ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਅਤੇ ਵਾਅਦੇ (8:6)। ਸਭੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਹੋਰ ‘‘ਉੱਤਮ’’ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਕ ਉੱਤਮ ਬਲੀਦਾਨ ਨਾਲ ਹੋਈ (9:23)। ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਜੋ ਕੁਝ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਉੱਤਮ ਹੋਣਾ ਸਾਫ਼ ਹੈ।

ਆਇਤ 24 ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੈਕਲ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਲ ਦੀ ਨਕਲ (*antitupos*) ਹੈ ਭਾਵ ਇਹ ‘‘ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਤਸੱਵਰ’’ ਹੈ।⁵⁹ ਸੁਰਗ ਇੱਥੇ ਹਕੀਕਤ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈਕਲ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਕਲ।

ਤੰਬੂ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ‘‘ਸੁਰਗੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ,’’ ‘‘ਜੋੜ ਮੇਲੇ’’ ਅਤੇ ‘‘ਸਿਯੋਨ ਪਹਾੜ’’ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ‘‘ਪਹਿਲੋਨਿਆਂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ’’ ਹੈ (12:22-24)। ਇਹ ਸਭ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਹੁਣ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ‘‘ਦੇ ਨਾਉਂ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ’’ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੋਲ ਜਿਹੜਾ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ’’ ਆਏ ਹਨ।

ਕਲੀਸੀਆ ਤੰਬੂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਬੇਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਰਗ ਦੀ ਅਸਲ ਡਿਊਝੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਲੋਕ ਅਬਦੀ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਵਾਸ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਸਭ ਵਿਚਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਹਨ; ਸੁਰਗ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਭਾਵ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹੈ।

ਖ਼ੁਦਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਾਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਲਾਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਬਲਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਕਾਮਲ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ‘‘ਨਕਲ’’ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸਚਮੁਚ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀਅਤ ਨੂੰ ‘‘ਇੱਕੋ ਵਾਰ’’ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (10:10)। ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਯੁੱਗ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਨੇਮ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:25-28 ਵਿਚ ‘‘ਇੱਕੋ ਵਾਰ’’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ (9:25, 26)

²⁵ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਪਰਧਾਨ ਜਾਜਕ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਰਹੇ ਦੇ ਵਰਹੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਲਹੂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ²⁶ਇਉਂ ਉਹ ਨੂੰ ਜਗਤ ਦੇ ਮੁੱਢੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦੁਖ ਭੋਗਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਜੁੱਗਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਉਹ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਾਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇ।

ਆਇਤ 25. ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਤ ਦਾ ਲੇਖਕ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲੱਗਾ। ਆਇਤ 24 ਦਾ ਅਰੰਭ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਧਰਤੀ ਉਤਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਜਾਜਕ ਆਪਣੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਸੀ; ਜੇ ਉਹ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ‘‘ਪਾਪ ਨਾਲ ਦਾਗੀ’’ ਲਹੂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹਦੇ ਇਲਾਵਾ ਜੇ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਜਾਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਖ਼ਰੀ ਭਿੰਨਤਾ ਅਧਿਆਇ 9 ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

‘ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ (*hagios*) ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ ਬਹੁਵਚਨ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਪਵਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ’ ਜਾਂ ‘ਅੰਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (NKJV; NIV)।⁶⁰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਹੈ।⁶¹

ਆਇਤ 25 ਅਤੇ 26 ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਚਿਆਈਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: (1) ਮਸੀਹ ਅਬਦੀ ਹੈ, (2) ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਤਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 9:15 ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ), ਅਤੇ (3) ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾਂ ਹੀ ਲਹੂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ, ਜਦ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਸਿਰਫ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵਚਨ ਉਸ ਥਿਓਲੋਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜੋ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਸ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣਾ ਉਸ ਬਾਰ ਬਾਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਗਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਸੰਸਾਰਕ ਵਿਧੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।⁶² ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਤਕ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਇੱਕੋ ਅਤੇ ਨਜਿੱਠਲੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

9:24-28 ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਤਿੰਨ ‘ਜਾਣ’ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਆਇਤ 24 ਉਸ ਦੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਆਇਤ 26 ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਯੁੱਗਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ,’ ਅਤੇ ਆਇਤ 28 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘ਦੂਈ ਵਾਰ ਪਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ।’ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਕਿ ‘ਉਹ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ’ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:16) ਪੌਲਸ ਨੇ ਆਇਤ 26 ਵਿਚਲੇ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਬਦ *phaneroō* ਦੀ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਆਇਤ 26. ਹੁਣ ਯੁੱਗਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ‘ਅੰਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ’ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ (1:2)। ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਆਖਰੀ ਕਾਲ ਜਾਂ ਯੁੱਗਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਗਲਾਤੀਆਂ 4:4 ਵਿਚ ਹੈ: ‘ਪਰ ਜਾਂ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਘੱਲਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਤੀਵੀਂ ਤੋਂ ਜੰਮਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਮਤਹਿਤ ਜੰਮਿਆ।’ ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੇ ਸਮਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ‘ਆ’ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਰੂਸ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਸੀਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੇ ਆਇਆ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।’⁶³

ਅਜਿਹਾ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਰਾਜ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦਾ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦਾ ਆਖਰੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਆਖਰੀ **ਬਲੀਦਾਨ** ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਦਿਨਾਂ ‘ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਗਈ’ (1:2)। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਧਰਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹ ‘ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੇ’ ਆਇਆ (NEB)। ਸਲੀਬ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਹਰ ਰੁਹਾਨੀ ਲੋੜ ਦਾ ਅੰਤ, ਜਾਂ ਸਿਖਰ ਸੀ।

ਦੁਨੀਆਂ ਮੰਨੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾ, ਪਰ ਮਸੀਹ ਦਾ ਆਉਣਾ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ

ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਏ ਹੋਇਆ ਦੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ। ‘ਦੂਰ ਕਰੇ’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਓਪੇਰਸ ਵਿਚ ‘ਮਿਟਾ ਦੇਣ’ ਜਾਂ ‘ਰੱਦ ਕਰਨਾ’ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਰਥ ਹੈ।⁶⁴ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ (ਯੂਹੰਨਾ 1: 14; 14: 7-9; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 9)।

ਅਸੀਂ ਵੀ ਯਕੀਨ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਖਰੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਲਿਖਤ ਵੱਲੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਮੱਤੀ 24: 36; ਮਰਕੁਸ 13: 32) ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ‘ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ’ ਪਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ‘ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ,’ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਹ ਵਿਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਜਾਣ ਸਕਣ (ਯੂਹੰਨਾ 1: 14)। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮਰਨ ਲਈ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਸਰੀਰਕ ਦੇਹ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2: 14-17; 10: 5-7)।

ਇਕ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂ (9: 27, 28)

²⁷ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਮਰਨਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਨਿਆਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ²⁸ਜਿਵੇਂ ਮਸੀਹ ਭੀ ਬਾਹਲਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਹੀ ਵਾਰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਨੂੰ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ ਪਾਪ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਅੱਡ ਹੋ ਕੇ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਦੂਈ ਵਾਰ ਪਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਇਤ 27. ਠਹਿਰਾਇਆ ਲਈ ਸ਼ਬਦ *apokeimai* ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੂਕਾ 19: 20 ਵਿਚ ‘ਦੂਰ ਰੱਖ ਛੱਡਿਆ’ (NASB) ਜਾਂ ‘ਰੱਖ ਛੱਡਿਆ’ (KJV) ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ। ‘ਆਸ ... ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸੁਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।’ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1: 5 ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4: 8 ਉ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ‘... ਧਰਮ ਦਾ ਮੁਕੁਟ ਮੇਰੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।’ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਠਹਿਰਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਭਾਵ ਕੁਝ ਸਾਡੀ ‘ਰਾਹ ਤਕ ਰਿਹਾ’ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ‘ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ’ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਨਰਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੁਰਗ ਦੀ ਮਹਿਮਾ।

ਇੱਥੇ ਜੇਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਨਸਾਨ ਇਕ ਵਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਵਾਰ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਵਾਰ ਮਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਮਸੀਹ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਹੋਰ ਵਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਖਕ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਮੌਤ ਤੈਅ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਕਿਆਮਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦਾ ਖੌਫ਼ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 28. ਮਸੀਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਹੋਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਆਇਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦੂਈ ਵਾਰ ਆਉਣ ਜਾਂ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੋਰ

ਥਾਂਵਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:11)। ਇਹ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਸਭ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ’’ (ਪੌਲਸ ਨੂੰ) ਦਰਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:8) ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਦੋਬਾਰਾ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਈਆਂ ਦੀ ਕੋਰੀ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਖੰਡਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਹਾਲ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਆਖ਼ਰ ਉਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਨੂੰ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ।⁶⁵ ਸਾਡਾ ਵਿਹਾਰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ‘‘ਉਡੀਕਦੇ ਅਤੇ ਲੋਚਦੇ’’ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (2 ਪਤਰਸ 3:12; ASV)। ‘‘ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ, ਆਓ’’ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22:20)। ਵਾਲੀ ਬੇਨਤੀ ਸਾਡੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਛੇਤੀ ਵਾਪਰਣ ਲਈ ਦਿਲੋਂ ਦੁਆ ਲਈ ਕੁਝ ਉਡੀਕ ਕਰਨਾ ਭਾਵ ਤਾਂਘ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਆਮਦ ਦੀ ‘‘ਉਡੀਕ’’ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਦਿੱਕਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ 2 ਪਤਰਸ 1:6, 7 ਵਿਚਲੇ ‘‘ਮਸੀਹੀ ਫ਼ਜ਼ਲਾਂ’’ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ‘‘ਜਤਨ’’ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘...ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਚੁਣ ਜਾਣ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜਤਨ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਦੇ ਠੇਠਾ ਨਾ ਖਾਓਗੇ’’ (2 ਪਤਰਸ 1:10)। ਜਦ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਇਸ ਪੱਧਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਉਸ ਦਿਨ ਦੇ ਆਉਣ ਨੂੰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਅਤੇ ਲੋਚ’’ ਕਰੇਗਾ (2 ਪਤਰਸ 3:12)। NIV ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ‘‘ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨੂੰ ਤੱਕਦੇ ਹੋ।’’

ਭਲਾ ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦੋਬਾਰਾ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਰੋਮਾਂਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਭਲਾ ਸਚਮੁਚ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਛੇਤੀ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਜੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਯੂਹੰਨਾ ਨਾਲ ਦੁਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ‘‘ਆਮੀਨ। ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ, ਆਓ’’ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22:20)। ਪੌਲਸ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ‘‘ਹੁਣ ਤੋਂ ਧਰਮ ਦਾ ਮੁਕਟ ਮੇਰੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਭੂ ਜੇ ਧਰਮੀ ਨਿਆਈ ਹੈ ਉਸ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਣ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਜਾਣਿਆ’’ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:8)। ਜੇ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੋਬਾਰਾ ਕਦੇ ਆਵੇਗਾ।

ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਯੋਗ ਮੰਨਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13:46)। ਜਦ ਕੋਈ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਨਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਏਗਾ (ਯੂਹੰਨਾ 12:48)।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲੈਣ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਯਸਾਯਾਹ 53:10-12 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹ ਬਾਹਲਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਆਇਆ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਯਸਾਯਾਹ ਦਾ ਵਚਨ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਯਸਾਯਾਹ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ‘‘ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਵੇਗਾ’’ (53:11)। ਆਇਤ 28 ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਬਰੀਬਨ LXX ਵਿਚ ਯਸਾਯਾਹ 53:12 ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ ਡੁਬਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ‘‘ਵੇਖੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਲੇਲਾ ਜਿਹੜਾ ਜਗਤ ਦਾ ਪਾਪ ਚੁੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ’’ (ਯੂਹੰਨਾ

1:29) ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਸੀ।

ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਯੋਮ ਕਿੱਪੁਰ ਦੇ ਪਰਬ ਤੇ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹਾ ਯਾਜਕ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਤਾਂਘ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਜਾਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭੇਂਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਹੋ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੀ ਨਹੀਂ ਵੀ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਬਰਾਨੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਾਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ।

ਜਿਸੂ ‘‘ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕੋ ਵਾਰ’’ ਮਰਿਆ, ਅਸੀਂ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਮਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਰ ਆਵੇਗਾ। ‘‘ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਇੱਕੋ ਵਾਰ’’ ਸਾਡੀ ਆਖਰੀ, ਅਬਦੀ ਨਜ਼ਾਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ: ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਡਾਕੂ

ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਾਕੂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਜਤਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਆਖਰੀ ਇੱਛਾ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੱਸੀਆਂ:

ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇਖਤਿਆਰ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਚੇਲੇ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿਓ। ਅਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਓ ਭਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇਖੋ ਮੈਂ ਜੁਗ ਦੇ ਅੰਤ ਤੀਕਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹਾਂ (ਮੱਤੀ 28: 18-20)।

ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸਰਬੱਤ ਸਰਿਸ਼ਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੋ। ਜਿਹੜਾ ਨਿਚਰਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਵੇ ਉਹ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਪਰਤੀਤ ਨਾ ਕਰੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਮਰਕੁਸ 16: 15, 16)।

ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮਸੀਹ ਦੁਖ ਝੱਲੇਗਾ ਅਰ ਤੀਏ ਦਿਨ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਫੇਰ ਜੀ ਉੱਠੇਗਾ। ਅਤੇ ਯਹੂਸਲਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਤੌਬਾ ਅਰ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਲੂਕਾ 24:46, 47)।

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ।⁶⁶ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਉਦਾਹਰਣਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਨਬਦਲੀ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਮੰਨਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਕੰਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤੌਬਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਹਰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹਰ ਥਾਂ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਉਹ ਤੱਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਨਬਦਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਢਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡੁਬਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:36; 10:47)। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 16:33 ਵਿਚ ਦਰੋਗੇ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਲੈ ਜਾਣ’’ ਵਿਚ ਡੁਬਕੀ ਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਜੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਲਈ ਪਾਣੀ ਡੁਬਕੀ

ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਲਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤੇ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰੋਗੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਖਸ਼ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਜਦ ਯਿਸੂ ਜੀਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਮਰਜ਼ੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਜਨਾਹ ਵਿਚ ਖੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਗਏ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 8: 1-11)। ਉਸ ਨੇ ਅਧਰੰਗੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 2: 5)। ਪਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਲੀਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਹੇ ਲਹੂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਣੇ ਪੱਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26: 28)। ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦ ਮੈਂ ਜੀਉਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜੋ ਕੁਝ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਿਚ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਾਂ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾਂਅ। ਮੇਰੇ ਮਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਗਿਫ਼ਟ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸਨ। ਮਸੀਹ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਜੀਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਉਹ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੇ (ਭਾਂਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ)। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਖ਼ੁਦਾਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਮਸੀਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਸਲੀਬ ਉਤਲੇ ਡਾਕੂ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪਹਿਲੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 3: 4-6), ਜਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਵੇ (ਯੂਹੰਨਾ 4: 1, 2)। ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਲੀਬ ਤੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਭਾਵ ਸਾਡਾ ਵਸੀਅਤਕਰਤਾ ਅਜੇ ਜੀਉਂਦਾ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ (ਲੂਕਾ 23: 39-43)। ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਐਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜੇ ਇਸ ਡਾਕੂ ਦੀ ਮਨਬਦਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਜੇ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ, ਸਲੀਬ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਖਾਇਆ (ਲੂਕਾ 23: 27-31, 48, 49)। ਉਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਯਿਸੂ ਰਾਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ! ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ? ਭਲਾ ਉਸ ਨੇ 'ਆਉਣ ਵਾਲੇ' ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਲੀਬ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਯੂਹੰਨਾ ਡੁਬਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 1: 29)? ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਰੋਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 'ਡਾਕੂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ?' ਬਲਕਿ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?'

ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨਾਲ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਸੀਅਤ (ਨਵਾਂ ਨੇਮ) ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਨਕ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਲਵਾਂਗੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਠੁਕਰਾ ਦਵਾਂਗੇ। ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਬਗ਼ੈਰ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚਣਾ ਵੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫ਼ੇਰੇਬ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ: “ਵਸੀਅਤ”

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ‘‘ਵਸੀਅਤ’’ (*diathēkē*) ਇਕ ਅਹਿਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਪਤਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰੂਪ ਸਤਾਰਾਂ ਵਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।⁶⁷ ਇਹ ਸ਼ਬਦ *diatithēmi* ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। *Dia* ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ, ‘‘ਦੇ,’’ ਅਤੇ *tithēmi* ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ‘‘ਰੱਖਣਾ’’; ਜੋ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਅਰਥ ਮੂਲ ਵਿਚ ‘‘ਦੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖਣਾ’’ ਹੈ।⁶⁸ ਇਹ ਕੱਟੇ ਗਏ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲਹੂ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਰੀਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 15: 17; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 34: 18)।⁶⁹

ਇਕ ਹੋਰ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *sunthēkē* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਨੇਮ’’ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਸਾਹਿਤਕ ਯੂਨਾਨੀ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨੇਮ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ *sunthēkē* ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਇਹ ਨੇਮ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ LXX ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੇ ਉਤਪਤ 6: 18 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *berith* (‘‘ਨੇਮ’’) ਲਈ *diathēkē* ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਪੂਰੇ ਇਖਤਿਆਰ ਵਾਲੇ ਇਕ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਮੰਜੂਰ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਜੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ’’ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।⁷⁰ ਇਸ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਸ਼ਰਾ’’ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 29:21; ਜ਼ਬੂਰ 78: 10; ਹੋਸ਼ੇਆ 8: 1)। ਅਜਿਹੇ ਨੇਮ ਲਈ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਸੀਨੈ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਕੂਚ 24:6-8)। 8:8-12 ਲਿਖਦਿਆਂ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹੀ ਗੱਲ ਸੀ।

Diathēkē ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਨੇਮ,’’ ‘‘ਅਹਿਦ’’ ਜਾਂ ‘‘ਵਸੀਅਤ’’ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। KJV ਵਿਚ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9: 16, 17 ‘‘ਅਹਿਦ’’ ਹੈ ਜਦ ਕਿ NIV ‘‘ਵਸੀਅਤ’’ ਹੈ। ‘‘ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਸੀਅਤ ਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਖੁਦਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।’’⁷¹

‘‘ਵਸੀਅਤ’’ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਲਈ ਮੌਤ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਖੁਦਾ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ *diathēkē* ਦਾ ਵਧੀਆ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਨੇਮ’’ ਸ਼ਬਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ 9: 16, 17 ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਬੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਹ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਮੇਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰੋਟੀ (9: 1, 2)

ਯਹੂਦੀ ਯਾਜਕ ਹਰ ਸੱਬਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ ਸਨ। ਭਲਾ ਇਹ ਉਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਿਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਦੀ

ਰੀਤ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਹਰ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਹ ‘‘ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ... ਰੋਟੀ ਤੋੜਨ ਲਈ’’ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ (ਗ੍ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:7)। ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਤ੍ਰੋਆਸ ਵਿਚ ਇਸ ਮੌਕੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਤਕ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ (20:6, 16)। ਉਸ ਨੇ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਉਡੀਕ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ? ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਵਹਾਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਗਤੀ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਰੀਤ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26:28)। ਇਸ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਖ਼ੁਦ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:23-25)। ਕਲੀਸੀਆ ਲਈ ਜਦ ਤਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦੋਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਤਕ ਤਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਭੋਜ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (11:26), ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਭੋਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦਿਨ ਜਦ ਪ੍ਰਭੂ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀ ਉੱਠਿਆ ਸੀ, ਲੈਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ (ਅਤੀਤ) ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਬਾਰਾ ਆਉਣ (ਭਵਿੱਖ) ਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਲਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:20 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਅਸ਼ਾਇ-ਰਬਾਨੀ ਖਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।’’⁷² ਇਹ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਖਾਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਦੀ ਰੀਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਵੀ ਭਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਲਈ ਘੱਟ ਅਹਮੀਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਪੜਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਨਾਮ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ (9:3)

ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਪੜਦੇ ਦੇ ਮਗਰ ਅਤੇ ਧੂਏਂ ਵਿਚ ਲੁਕ ਕੇ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਲੱਗਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਿੰਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਸਭ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਠੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਲਾ ਇਹ ਸਾਡੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਮਸ ਟੀ. ਡ੍ਰੈਪਰ, ਜੁਨੀ. ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਮੰਨਣਾ ਸੀ:

ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਮਰਪਣ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਲੇਵੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪੂਰਵ ਸੁਆਦ ਹੀ ਸੀ ਜਦ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।⁷³

ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:10, 12, 14)।

ਨੇਮ ਅਤੇ ਮੰਨ (9:4)

ਬਚੇ ਹੋਏ ਮੰਨ ਵਾਲੇ ਮਰਤਬਾਨ ਨਾਲ ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਸ

ਦਾ ਖਿਆਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੌਤਿਕ ਵਸਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਹੈ। ਮੌਤ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਾਰਣ ‘‘ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਉੱਤੇ ਭੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਨਾਲ ... ਅਭਿਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ’’ (ਰੋਮੀਆਂ 5: 11)।

ਤੰਬੂ ਦਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ (9: 6, 7)

ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੱਦਾਂ ਕਰਕੇ ਲਗਭਗ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਨੇੜਲੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੀ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਯਾਜਕ ਹੀ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਵੜ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਇਸ ਸਚਿਆਈ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਨਾਪਾਕ, ਅਪਰਾਧੀ ਪਾਪੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਵੀ ਪਾਪੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ (ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ ਤੇ) ਨਹੀਂ ਵੜ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਾਪੀਆਂ ਦੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਤੇ ਐਨਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਦੋਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੰਦਗੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਯਾਜਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਆਮ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਗੁਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2: 8-15)। ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਐਲਡਰਾਂ ਡੀਕਨਾਂ ਅਤੇ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟਾਂ ਭਾਵ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਵਰਗੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਐਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਵਿਚੋਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਫੁੱਲ ਟਾਈਮ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟ (ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ) ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਿੱਤਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਦੁਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਚੰਦਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਰਾਹ (9: 8)

ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਬਾਈਬਲ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਬਾਈਬਲ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਗਹਿਰਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਈਬਲ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਸਰਮਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਏ ਬਗ਼ੈਰ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, ‘‘ਇਸ ਕਰਕੇ ਚੌਕਸ ਰਹੋ ਜੋ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਦੇ ਹੋ’’ (ਲੂਕਾ 8: 18ੳ)। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਪਵਿੱਤਰ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਜਾਏ ਜਾ ਕੇ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਐਨਾਂ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਖ਼ਸ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ ਕਿ ‘‘ਤੁਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ’’ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਗਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਜਾਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਚਨ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ

ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਜਿਹੜਾ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸਮਝ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਔਰਤ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘ਜਿੰਨੀ ਬਾਈਬਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਓਨੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਅੱਧੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹਾਂ।’ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘ਬੀਬਾ, ਇਸ ਦੀ ਇਹੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।’ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਐਨੇ ਮਸ਼ਰੂਫ਼ ਨਾ ਹੋਈਏ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਇਕ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ, ‘ਸਾਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਚਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ।’ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ‘ਪਰਵਾਨ’ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ‘ਅਧਿਐਨ’ (KJV) ਜਾਂ ‘ਜਤਨ’ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2: 15)। ‘ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਵਚਨ’ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਵਚਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4: 15, 16)।

ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਨੇੜੇ ਸਬੰਧ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ (ਮੱਤੀ 6: 33; ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4: 10-14)। ਅਸੀਂ ਰੂਹ ਅਤੇ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਸਕੀਏ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਮਰੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ‘ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਸਚਿਆਈ ਨਾਲ’ ਕਰਨ (ਯੂਹੰਨਾ 4: 23, 24)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਭਾਲ ਦਾ ਰਾਹ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ (9: 10)

ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਰੂਪਾਂ ਦੇ ਸਬਕ ਕਿਸੇ ਵਕਤ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨੇਮ ਉਸੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਬਾਰ ਬਾਰ ਵੇਖਣਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਕਿਵੇਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਨੋਖਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਹਰ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅਧੀਨ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਜਾਵਟੀ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਬਣਾਈਏ। ਫਿਲਿਪ ਐਚਕੁਮ ਹਿਯੂਜਕਸ ਨੇ ਇਸ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ: ‘... ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵਤਾਂ ਦੀ ਚਾਹ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਹੱਦਾਂ ਠਹਿਰਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤੀ ਕਲਪਨਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਬਣੀ ਵੀ ਹੈ।’⁷⁴

ਵਧੀਆ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਸਾਯਾਹ 7 ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਵਿਚ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ, ਗਾਉਣ ਦੇ ਅਰਥ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੁਆਰੀ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 7: 14; ਮੱਤੀ 1: 20-23)। ਮੂਸਾ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 7: 37; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18: 15-18)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਹਾਕ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11: 17-19)। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਨਮੂਨਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਖ਼ਾਸ, ਤੁਲਨਾਯੋਗ ਬਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਹੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖੀਏ।

ਪਰ ਇਸ ਚੌਕਸੀ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਬੰਦਗੀ ਲਈ ਤੰਬੂ ਵਿਚ ਵੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਦੀ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੌਬਾ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਮਾਨਤਾ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਹੌਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਯਾਜ਼ਕ ਦਾ ਪੈਰ ਪੋਣਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਯਾਜ਼ਕ ਬਣਨ ਲਈ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਰੋਟੀ ਦਾ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਖਾਧਾ ਜਾਣਾ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਝਲਕ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੂਬਸੂਰਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ‘‘ਰੂਪਾਂ’’ ਜਾਂ ‘‘ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ’’ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਡਾਕਟਰਿਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰਿਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਆਇਤਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੀਏ।

ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ? (9: 10)

ਕਈਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਨਾਜ਼ੀਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖ ਦਾ ਰਸ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ; ਗਿਣਤੀ 6:2-21) ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾਦਾਬ ਅਤੇ ਅਬੀਹੂ ਦੇ ਧੂਪਦਾਨੀ ਵਿਚ ਕੋਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਣਧਿਕਾਰਿਤ ਅੱਗ ਲੈ ਕੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 10: 1-3), ਮੱਧ ਜਾਂ ਨਸ਼ਾ ਪੀਣ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਡੇਰੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ‘‘ਪਵਿੱਤਰ’’ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ (10: 3-7)। ਨਾਦਾਬ ਅਤੇ ਅਬੀਹੂ ਆਪਣੀ ਬੇਸਮਝੀ ਕਰਕੇ ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਕਲੀ ਅੱਗ ਨਾਲ ਭਸਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 10: 1-7)।

ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯਾਜ਼ਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ‘‘ਮੱਧ ਜਾਂ ਨਸ਼ਾ’’ ਪੀਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 10: 8-11), ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾਦਾਬ ਅਤੇ ਅਬੀਹੂ ਐਨੇ ਬੇਬੇਕੂਫ਼ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਆ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਭੈ ਕਰਕੇ ਹੋਣਾ ਇਹ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਯਾਜ਼ਕ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਪੁੱਤ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਬੀ ਡਰਾਈਵਰ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਨਾਲ ਜਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੀਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨੀ ਹੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹ ਵਾਸਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦਿਨ (9: 11, 12)

ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਤੀਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਵਹਾ ਕੇ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜਲਾਲ ਵਿਚ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਚੀਕੇ ਹੋਣਗੇ! ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਲਾਲ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜ਼ਬੂਰ 24 ਨਾਲ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਹੇ ਫਾਟਕੋ, ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉੱਚੇ ਕਰੋ,
 ਹੇ ਆਦਿ ਦਰਵਾਜ਼ਿਓ ਉੱਚੇ ਹੋ ਜਾਓ,
 ਤਾਂ ਜਲਾਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗਾ!
 ਇਹ ਜਲਾਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੌਣ ਹੈ?
 ਯਹੋਵਾਹ ਸਮਰੱਥੀ ਅਰ ਬਲੀ,
 ਯਹੋਵਾਹ, ਜੋ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਬਲੀ ਹੈ।
 ਹੇ ਫਾਟਕੋ, ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉੱਚੇ ਕਰੋ,
 ਹੇ ਆਦਿ ਦਰਵਾਜ਼ਿਓ, ਉੱਚੇ ਹੋ ਜਾਓ,
 ਤਾਂ ਜਲਾਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗਾ!
 ਇਹ ਜਲਾਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੌਣ ਹੈ?
 ਸੈਨਾਂ ਦਾ ਯਹੋਵਾਹ,
 ਉਹ ਜਲਾਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 7-10)।

ਯਿਸੂ ਅਸਲ ਅਤੇ ਜਲਾਲੀ ਡੇਰੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਾਸ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਗਿਆ। ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਫ਼ਜ਼ਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਲਹੂ ਛਿੜਕਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਿਤਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ, ‘ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਫੇਰ ਚੇਤੇ ਨਾ ਕਰਾਂਗਾ’ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 31: 34)। ਹੈਕਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖਲੋ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ!

ਸਾਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ (9: 11, 12)

ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਫ਼ਾਸਲੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਬਲਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਾਂ। ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਲਈ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਕਿ ਉਹ ਦੂਰ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17: 27, 28)। ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ! ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਸੀਂ ਪੌਲੁਸ ਨਾਲ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਪੌਲੁਸ ਵਾਂਗ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਪੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਈਏ। (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1: 15)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ‘ਭੁਲਾ ਕੇ’ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੈ, ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3: 12-16)। ਦਮਿਸ਼ਕ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਣ ਪਾ ਕੇ, (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 9: 22; 26), ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਪਾਪੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿੱਛਲੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹਦੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਪਿੱਛਲੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਣ ਦਿੱਤਾ (ਗਲਾਤੀਆਂ 2: 20)।

ਇਸ ਫ਼ਾਇਦੇ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਪਸੰਦ ਨੂੰ ਚੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ‘ਜੋ ਚਾਹੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ’ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਹਾਂ (ਵੇਖੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22: 17; KJV)। ਅਸੀਂ ਪਸੰਦ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ’ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 1: 11, 12)। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਬਲਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੱਡੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦਣਾ ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ

ਹੱਕ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੂਹਾਨੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਦਾ ਸਾਧਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਅਬਦੀ ਨਜ਼ਾਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੀ ‘ਆਸ ਵਿਚ’ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ (ਤੀਤੁਸ 1:2)। ਸਾਡੀ ਅਬਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਮਸੀਹ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:8, 9)।

ਅੱਜ ਨਿਸ਼ਤਾਰਾ ਕੀ ਹੈ? (9: 12)

‘ਨਿਸ਼ਤਾਰਾ’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ *lutrosis* ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਹਿਕ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਬੰਧੂਆ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੰਸਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਹੁਣ ਗੁਜ਼ਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ੌਫ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੱਲਤ ਭਰੇ ਨਤੀਜੇ ਕਦੇ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

‘ਮਸੀਹੀ’ ਨਾਂਅ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਕਿਆ, ਜਾਤੀਵਾਦ ਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜੰਗਪ੍ਰਸਤ ਕਿਰਿਆਵਾਦ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ ਕਿੰਗ ਜੂਨੀ. ਨੇ ਸਭ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ‘ਭਾਈਆਂ’ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ। ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਿਸ਼ਤਾਰਾ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਮੂਨੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਛੁਟਕਾਰਾ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਹਰ ਮਸੀਹੀ ਅਜ਼ਾਦ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸੀਹ ਨੇ ‘ਆਪਣੇ ਹੀ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ’ ਸਾਡੇ ਲਈ ‘ਸਦੀਪਕ ਨਿਸ਼ਤਾਰਾ ਕਮਾ’ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੇਵਕਾਂ ਬਲਕਿ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿਣਾ ਚੁਣਦੇ ਹਾਂ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4: 1-3)।

‘ਬਿਨਾਂ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ’ (9: 13-22)

ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਨਿਸ਼ਤਾਰੇ ਜਾਂ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਫੋਕਸ ਪਵਾਇੰਟ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਬਗ਼ੈਰ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ (ਆਇਤ 22)। ਅਸੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਹੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਭਲਿਆਈ ਨਹੀਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਬਲਕਿ ਨਜ਼ਾਤ ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਇਤ 15 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ‘ਇਕ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ।’

ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਸਰੀਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਹੈ’ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 17: 11, 14)। 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਹੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਸਮ ਵਿੱਚੋਂ ‘ਗੰਦਾ ਖੂਨ’ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਉਹ ਧਾਰਣਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਕੁਝ ਕੁਝ ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਡਾਕਟਰੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਖੂਨ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਿਟਨ ਇਨ ਬਲੱਡ ਨਾਮਕ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਰੌਬਰਟ ਈ. ਕੋਲਮਨ ਨੇ ਇਕ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੂਨ ਦੀ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਬਿਮਾਰੀ ਸੀ। ਮੁੰਡਾ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਰਾ ਦਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਲਹੂ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਕਿੰਨੀ ਬਿਮਾਰ ਹੈ; ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਉਸ ਦੀ

ਜਾਨ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਕੀ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਦਵੇਂਗਾ?’’ ਉਸ ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਕੰਬੇ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਹਾਂ, ਮੈਂ ਦਿਆਂਗਾ।’’ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖੂਨ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਜਿਸਮ ਵਿਚ ਜਾਨ ਮੁੜ ਆਈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਚਮਤਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਜਦ ਡਾਕਟਰ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਮਰਾਂਗਾ?’’⁷⁵ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਖੂਨ ਦੇ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਕੰਬੇ ਸਨ!

ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹੀ ਕੀਤਾ; ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜਿਸਮ ਕੰਬਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਰੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਅਬਦੀ ਲਹੂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ! ਇਸ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਘੱਟ ਨਾ ਸਮਝੀਏ (ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:29)। ਉਸ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਈ ਹੈ!

ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਲਹੂ (9:22, 25)

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲੀਸੀਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਸਲੀਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾ ਦੱਸੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਹੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਦੱਸੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਲਹੂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ 9:22 ਵਿਚ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ: ‘‘... ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ।’’ ਆਇਤ 25 ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਹੂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲਹੂ ਇਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਖੂਨ ਵੇਖ ਕੇ ਲੂ ਕੰਡੇ ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਰੰਗ ਉਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ! ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਵਹੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਵੇਖਣਾ ਦਿਲ ਟੁੰਬਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਹੋਰ ਵੀ ਸੱਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਬੇਕਸੂਰ ਸੀ। ਭਲਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਲਹੂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤਯੋਗ ਹੈ। ਭਲਾ ਲਹੂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਪਾਪ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੇ ਹੈ? ਸਲੀਬ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਵਹਿਆ ਲਹੂ ਇਹ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਪ ਕਿੰਨਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ।⁷⁶ ਪਾਪ ਮੌਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਿਸਮ ਵਿਚ ਲਹੂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਲਈ ਮਰ ਨਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਕਸੂਰਵਾਰਾਂ ਲਈ ਬੇਕਸੂਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਰਨਾ ਨਾ ਪੈਂਦਾ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:18-21)।

ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦਾ ਅਰਥ ਖੂਨ ਖ਼ਰਾਬੇ ਨਾਲ ਲਈ ਗਈ ਜਾਨ ਹੈ। ਖੂਨ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੁਆ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਦ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਨਿਹਕਲੰਕ ਸੀ (1 ਪਤਰਸ 1:18, 19; 2:21-23)। ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਖੂਨ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਛੁਡਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜਿਸਮਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਨਿਸ਼ਤਾਰੇ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਲਹੂ ਦੇ ਸਭ ਹਵਾਲੇ ਕੱਢ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ, ਨਰਮ ਦਿਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਣ ਨਾਲ ਮਰੇ, ਠੋਕਰ ਦਾ ਕਾਰਣ ਸਨ (ਕਈ ਲੋਕ ਇਹ ਮੁਖ਼ਲਫ਼ਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਾਨਵਰਾਂ

ਨੂੰ ਵੀ ਇਨਸਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਜੀਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਲਈ ਮਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੂਨ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਗਲਤ ਲੱਗੀ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਨਰਕ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲ ਦੇ ਇਕ ਇਵੈਂਜਲਿਕਲ ਰਸਾਲੇ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹੁਣ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ‘‘ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।’’⁷⁷ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਪਾਪ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁਰਾ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਪਾਪ ਘਿਣਾਉਣਾ ਹੈ! ਇਹਦੇ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਵਹਾਉਣਾ ਪਿਆ!

ਜਦ ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਤੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਬੇਦੀਨੀ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਨਾ ਬਚੀਏ ਕਿ ਲੋਕ ਕਹਿਣਗੇ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਕੱਟਰ ਕਲੀਸੀਆ ਹੋ! ਤੁਸੀਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਮਸੀਹ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ।’’ ਜੇ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ? ਸਾਨੂੰ ਪਸਚਾਤਾਪੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਮਦਿਲ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਰਮ ਦਿਲੀ ਵੱਲ ਐਨਾਂ ਵੀ ਨਾ ਵਹਿ ਜਾਈਏ ਕਿ ਪਾਪ ਤੋਂ ਉਵੇਂ ਨਰਾਜ਼ ਨਾ ਹੋਈਏ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡਾ ਖੁਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਾਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ (9: 26)

ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਕਦੇ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੂਰੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਪਾਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਘਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਫੇਰ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਾਫ਼ੀ, ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਇਕਰਾਰ ਸਚਮੁਚ ਮਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦੁਆ ਸਕਦਾ। ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਪਾਪ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਖੁਦਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪਾਪੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਹਦੇ ਲਈ ਤੋਂਬਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਲੂਕਾ 13: 3, 5)। ਉਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਵਚਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ‘‘ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ਭਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਾਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰੇ,’’ ਮਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਸਿਰਫ਼ ਉਸੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਮਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਆਖ਼ਰੀ ਅਪਵਾਇੰਟਮੈਂਟ (9: 27)

ਅਪਵਾਇੰਟਮੈਂਟ ਜਿਹੜੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਉਹ ਮੌਤ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੈ। ‘‘ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਮਰਨਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।’’ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਅਪਵਾਇੰਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਲਗਦੇ

ਹਨ। ਜਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਸਾਲ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਹੋਰ ਕਿਵੇਂ ਦਵੇ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਿਟਾਅਰਮੈਂਟ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਐਸ਼ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਾਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਪੈਸਾ ਲਾਉਣ ਜਾਂ ਦਿਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਉਹ ਐਨਾਂ ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਲੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਨਾਜ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੋਦਾਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਲਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਨਾਜ ਹੋਵੇ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ‘ਹੇ ਨਾਦਾਨ! ਅੱਜ ਦੀ ਰਾਤ ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਤੈਥੋਂ ਮੰਗਣਗੇ’ (ਲੂਕਾ 12:15-21)।

ਇੱਕੋ ਹੀ ਕਿਆਮਤ (9:27, 28)

9:27, 28 ਵਿਚ ‘ਰੈਪਚਰ’ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ? ਭਲਾ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਾ ਹੋਵੇ? ‘ਚੁੱਕਣ ਲਈ’ (‘ਰੈਪਚਰ’ ਦਾ ਮੂਲ ਲਾਤੀਨੀ ਅਰਥ) ਸ਼ਬਦ 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 4:17 ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਆਹਿਤਾਂ 13-18)। ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ‘ਚੁੱਕ’ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ‘ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸੰਗ’ ਰਹਿ ਸਕਣ’ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਸੱਤ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਚਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ! ਇਹ ਕੋਈ ‘ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਖਾਮੋਸ਼’ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ ਆਇਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਚਮੁਚ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹੈ।

ਜਿਸੂ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਵੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ। ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਆਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਾਕਾਫੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋਵੇਗੀ (ਆਇਤ 27)। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਨਿਆਂ ਹੋਵੇਗਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁੱਛ ਮੰਨੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਹਕੀਕਤਾਂ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 5:28, 29; 12:48; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17:30, 31; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:10; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20:11-15)। ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਆਮਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਫੈਲਿਕਸ ਭੈ ਭੀਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 24:25)। ਭਲਾ ਫੈਲਿਕਸ ਨੇ ਐਨਾਂ ਡਰ ਜਾਣਾ ਸੀ (KJV) ਜੇ ਪੌਲੁਸ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸਭ ਦੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ? ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਜਿਸੂ ਇਕ ਦਿਨ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ (ਯੂਹੰਨਾ 6:39, 40)। ਉਹ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਾਤ ਦਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ (ਆਇਤ 28)। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਪਿੱਛਲੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਫੌਰਨ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (2 ਪਤਰਸ 1:9), ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ‘ਉਸ ਸਦੀਪਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਸ’ ਵੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ (ਤੀਤੁਸ 1:2)। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਜੀਵਨ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਵੇਲੇ ਹੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਚਮੁਚ ਅਸੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਦ ਤਕ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ 3:16; 5:24 ਪੜ੍ਹੋ ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਿਆ ਕਾਲ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਫੜੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ‘ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ।’ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਾਂਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਦਾਇਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ

ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਨਜ਼ਾਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ 3: 16 'ਨਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ' ਜਾਂ 'ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ' (KJV) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। 'ਨਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ' ਸਹੀ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਰਹੇ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਪਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਤਾਂਘ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨਾ (9: 28)

ਜੇ ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤਾਂਘ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਾਂਗੇ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਉਸ ਪਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਜੰਗ, ਬਿਮਾਰੀ, ਕਤਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਚੌਂਕਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮਸੀਹੀਅਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਥਲ ਪੁੱਥਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ; ਸੇਹਤ, ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਔਲਾਦ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ; ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਮਯਾਬੀ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਕਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਸੀਹ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਨਿੱਜੀ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਖੁਦਾ ਸਾਡਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 12: 18-21)। ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਖੁਦਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਿਉ। ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਵਿਚ ਦਬਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਦਵਾਅ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲੀਏ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਤਮਘਾਤ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਐਨੇ ਦਬਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਯਾਦ ਦੁਆਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਬਖ਼ਸ਼ੇਗਾ, ਜੇ ਉਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 8: 28, 31-39)।

ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ (9: 27, 28)

9: 27, 28 ਵਿਚ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਕਦੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਸੁਧਾਰਣ (ਪਰਗੇਟਰੀ) ਆਵਾਗੋਣ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਠਹਿਰਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਮਰੇਗਾ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਿਹੜੇ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਵੇਲੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੋਣਗੇ), ਪਰ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਪੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

¹ਨੀਲ ਆਰ. ਲਾਈਟਫੁਟ, *ਐਵਰੀਵਨ 'ਜ਼ ਗਾਈਡ ਟੂ ਹਿਬਰੂਜ਼* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ:., 2002), 114 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ²ਰੋਬਰਟ ਮਿਲਿਗਨ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਅਪਿਸਟਲ ਟੂ ਹਿਬਰੂਜ਼*, ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਸਿੰਨਸਿਨਾਟੀ: ਚੇਜ਼ ਐਂਡ ਹਾਰ, 1876; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਨੈਸ਼ਵਿੱਲੇ: ਗੋਸਪਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੰ., 1975), 309. ³ਲਾਈਟਫੁਟ *ਐਵਰੀਵਨ 'ਜ਼ ਗਾਈਡ ਟੂ ਹਿਬਰੂਜ਼*, 115. ⁴ਸਾਈਮਨ ਜੇ. ਕਿਸਟਮੇਕਰ, *ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਆਫ ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼*, ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1984), 249. ਰੱਬੀਆਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਇਕ ਨਵਾਂ ਪੜਦਾ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪਾਟ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। (ਮਿਲਿਗਨ, 312), ਭੁਚਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਪੜਦਾ ਉੱਪਰੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਤਕ ਪਾਟ ਜਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹਿੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ⁵ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਪਰ ਯਸਾਯਾਹ 60:2; ਮੱਤੀ 17:5; ਲੂਕਾ 2:9; ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਗੁਸ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ⁶“ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ” (ਆਇਤ 4) ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦੱਸ ਹੁਕਮਾਂ ਸਣੇ “ਨੇਮ” ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। NIV ਵਿਚ “ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਢੱਕਣ” ਹੈ (9:5)। ⁷ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਮੰਨ ਵਾਲਾ ਬਰਤਣ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੀ ਛਿਟੀ ਵੀ ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਨਾ ਹੀ ਇਬਰਾਨੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡੱਬਾ (ਮਰਤਬਾਨ) ਸੋਨੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ LXX ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਕਰਣ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਉੱਤੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ⁸ਜੋਸੇਫ਼ ਵਾਰਜ਼ 1.7.6; ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼ 14.4.4; ਟੇਸਟਾਮੈਂਟ ਹਿਸਟਰੀ 9. ⁹ਐਫ਼. ਐਫ਼. ਬਰੂਸ, *ਦ ਅਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼*, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੇਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1964), 188, n. 29. ਇਸ ਪੱਥਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ *ਮਿਸ਼ਨਾਰ ਯੋਮਾਹ* 3.5.2 ਵਿਚ ਹੈ। ¹⁰ਕੂਚ 25:18-22; 29:43; ਗਿਣਤੀ 7:89; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 10:19, 20.

¹¹ਕੈਨਥ ਸਮੁਏਲ ਵੁਏਸਟ, *ਹਿਬਰੂਜ਼ ਇਨ ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਫਾਰ ਦ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਰੀਡਰ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1951), 153. ¹²ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਚਨ ਵਿਚ ਤੰਬੂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਤੰਬੂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀ ਬੰਦਰੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈਕਲ ਦਾ ਹੀ ਸੁੱਧਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। 9:6, 7 ਵਿਚ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਵਰਤਮਾਨ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੱਢਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ¹³ਗਰੇਥ ਐਲ. ਰੀਸ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦੇ ਲਿਬਾਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੇਂਟਾਂ, ਲਹੂ ਛਿੜਕਣ, ਯੂਫ਼ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਧੀਆ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 16)। (ਗਰੇਥ ਐਲ. ਰੀਸ. *ਏ ਕ੍ਰਿਟਿਕਲ ਐਂਡ ਐਕਸਜੇਟਿਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਅਪਿਸਟਲ ਹਿਬਰੂਜ਼* [ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਸਕਰਿਪਚਰ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਬੁਕਸ, 1992], 147-48.) ਗਿਣਤੀ 15:27-31 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਿਆਨਤਾ (ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ) ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਦ ਕਿ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਪਾਪੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਰੀਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। (ਉਹੀ, 148, n. 40.) ¹⁴ਮਿਸ਼ਨਾਰ ਯੋਮਾ 8.9. ¹⁵ਰੇ ਸੀ. ਸਟੈਡਮੈਨ, *ਹਿਬਰੂਜ਼*, ਦ IVP ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਡਾਊਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰਵਰਸਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1992), 95. ¹⁶“ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ” ਸ਼ਬਦ *parabolē* ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ *parable* (ਪੈਰਾਬਲ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ “ਤੁਲਨਾ ਲਈ ਨਾਲ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ” ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕੇਤਕ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 11:19 ਵਿਚ ਉਸ ਢੰਗ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ *ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ* ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸਹਾਕ

ਦੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਪਸ ਮਿਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ (ਵੁਏਸਟ, 155.) ¹⁷ਉਹੀ। ¹⁸ਰੂਸ, *ਹਿਬਰੂਜ਼*, 196. ¹⁹ਰੋਮੰਡ ਬ੍ਰਾਉਨ, *ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ ਹਿਬਰੂਜ਼: ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਅਬਦ ਆਲ (ਡਾਊਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1982)*, 154. ²⁰ਵੁਏਸਟ, 156.

²¹ਫ਼ਿਲਿਪ, ਏਜ਼ਰੁਬ ਹਿਯੂਜਸ, *ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼*, (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1977), 325. ²²ਲਾਈਟਫੁਟ, *ਐਵਰੀਵਨ'ਜ਼ ਗਾਈਡ ਟੂ ਹਿਬਰੂਜ਼*, 118. ²³ਕਿਸਟਮੇਕਰ, 248. ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵਰਤਮਾਨ ਲਈ ਹੈ। (ਬਰੂਸ, *ਹਿਬਰੂਜ਼ ਐਵਰੀਵਨ'ਜ਼*, 327.) 'ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਹੈ' (NIV) ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵਧੀਆ ਅਨੁਵਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ²⁴ਬਰੂਕ ਫੌਸ ਵੈਸਟਕੋਟ, *ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼: ਦ ਗ੍ਰੀਕ ਟੈਕਸਟ ਵਿਦ ਨੋਟਸ ਐਂਡ ਐਸੇਜ਼* (ਲੰਦਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਐਂਡ ਕੰ., 1889; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1973), 256. ²⁵'ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ' ਲਈ ਇੱਥੇ (*acheiropoietos*) ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:1 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਉੱਥੇ ਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਗੇਤਰ ਨਾਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਥਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਰਕੁਸ 14:58, ਰਮੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17:24, ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:24, ਅਤੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:11 ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੁਝ ਭਾਗ 'ਬਣਾਉਣਾ' ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਨਵੀਂ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਸੀ (2 ਇਤਿਹਾਸ 6:18)। ²⁶ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਲਹੂ ਲੈ ਕੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਗਿਆ। (ਬਰੂਸ, *ਹਿਬਰੂਜ਼*, 200.) ਦੁਨਿਆਵੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਡਿੱਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਈਏ। (ਵੁਏਸਟ, 158-59.) ²⁷ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਨਾਲ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ, ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ। (ਰੀਸ, 153.) ²⁸ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ 'ਫਿੜਕਾਅ' ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਹੂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ²⁹ਮਿਲੀਗਨ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 'ਮਸੀਹ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ' (ਮਿਲੀਗਨ, 325-27)। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ, ਵੈਸਟਕੋਟ 261, ਅਤੇ ਹਯੂਜਸ, 358-59 ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ³⁰ਲਾਈਟਫੁਟ, *ਜੀਜ਼ਸ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਟੁਡੇ*, 172.

³¹ਬਰੂਸ, *ਹਿਬਰੂਜ਼*, 205. ³²ਡੋਨਲਡ ਗੁਥਰੀ, *ਦ ਲੈਟਰ ਟੂ ਦ ਹਿਬਰੂਜ਼: ਐਨ ਇੰਟ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਦ ਟਿੰਡੇਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1983), 189. ³³ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਹਕਰਣ ਦੀ ਗੱਲ ਫੇਰ 13:18 ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ 1 ਪਤਰਸ 3:21 ਇਹ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਹਕਰਣ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ³⁴ਹਯੂਜਸ, 360-61 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ³⁵ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, *ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ* ਸੰਪਾ. ਐਫ. ਐਫ. ਬਰੂਸ, ਐੱਚ. ਐਲ. ਐਲੀਸਨ, ਐਂਡ ਜੀ. ਸੀ. ਡੀ. ਹੌਲੇ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਜ਼ੋਂਡਰਵਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1986), 1522 ਵਿਚ ਗੈਰਲਡ ਐਫ. ਹਾਰਬੋਰਨ, 'ਹਿਬਰੂਜ਼।' ³⁶ਹਯੂਜਸ, 365. ³⁷ਵੁਏਸਟ, 163. ³⁸ਇਸ ਦੀ 'ਵਰਤੋਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਸਿਰਫ ਯਿਸੂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ (9:15 ਅਤੇ 12:24) ਵਿਚ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:5 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਉਹਦੇ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ' (ਜਿਮ ਗਰਡਵੁਡ ਐਂਡ ਪੀਟਰ ਵਰਕਵੁਈਸ, *ਹਿਬਰੂਜ਼*, ਦ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੈੱਸ NIV ਕਮੈਂਟਰੀ [ਜੋਪਲਿਨ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੈੱਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ. 1997], 269). ³⁹ਵਾਲਟਰ ਬਾਊਰ, *ਏ ਗ੍ਰੀਕ*

ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਜਿਲਦ 2ਜੀ, ਸੰਪਾ. ਅਤੇ ਸੋਧ. ਅਰਡੰਟ ਐਂਡ ਐਡ ਵਿਲਿਬਰ ਗਿੰਗਰਿਕ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1957), 183. ⁴⁰ਲਾਈਟਫੁਟ, ਜੀਜ਼ਸ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਟੁਡੇ, 181.

⁴¹ਵੇਖੋ 1:2, 4, 14; 6:12, 17; 9:15; 11:7, 8; 12:17. ⁴²ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 20:32 (ਅਫ਼ਸੂਸ ਦੇ ਐਲਡਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ); ਗਲਾਤੀਆਂ 3:18; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:14, 18; 5:5; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:24. ⁴³ਗਰਡਵੁਡ ਐਂਡ ਵਰਕਵਿਲਸ, 298. ⁴⁴NIV ਵਿਚ ਆਇਤ 16 ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ, ‘‘ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।’’ ⁴⁵ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਇੱਛਿਆ ਨੂੰ ‘‘ਪਰਖਿਆ,’’ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਇਆ (ਮੱਤੀ 28:18-20)। ⁴⁶ਐਫ਼. ਐਫ਼. ਬਰੂਸ, ਦ ਲੈਟਰ ਆਫ਼ ਪੌਲ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼, ਦ ਟਿਡੇਲ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸਿੰਗ ਕੰ., 1985), 128. ⁴⁷‘‘ਕੀਤਾ ਗਿਆ’’ (egkainizō), ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਸਮਰਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ’’ (ASV; NKJV) ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਇਆ (NIV) ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ’’ ਜਾਂ ‘‘ਨਵਿਆਇਆ’’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 10:20 ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ‘‘ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਜੀਉਂਦੇ ਰਾਹ’’ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ (ਗੁਥਰੀ, 192-93.) ⁴⁸ਹਯੂਜ਼ਸ, 374. ⁴⁹ਸੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿਚ ਭੋਜ ‘‘ਯੂਥਰਿਸਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।’’ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਲਈ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਭੋਜ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੁਕਰ ਕੀਤਾ। ⁵⁰ਬਰੂਸ, ਹਿਥਰੂਜ਼, 215. ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੂਚ 40:12-16, ਪਰ ਉੱਥੇ ਲਹੂ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਇਹੀ ਤੱਥ: ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼ 3.8.6. ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਪੁਰਾਤਨ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ‘‘ਬੱਕਰਿਆਂ’’ ਦਾ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਹਯੂਜ਼ਸ, 375), ਪਰ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:13 ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਬੱਕਰਿਆਂ’’ ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੈ। ਬੱਕਰਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਹੋਮਬਲੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੱਥੀ 1:10)। (ਗੁਥਰੀ, 193.)

⁵¹ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਐਂਟੀਕੁਇਟੀਜ਼ 3.8.6; 4.4.6. ⁵²ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤੰਬੂ ਉੱਤੇ ਲਹੂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਉਹੀ, 3.8.6.) ⁵³ਸਟੇਮੈਨ, 101, n. ⁵⁴ਹਯੂਜ਼ਸ, 378. ⁵⁵ਮਿਲੀਗਨ, 335. ⁵⁶‘‘[ਖ਼ਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ] ਨੂੰ ਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ... ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਹਦੇ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਵਾਸ ਬਣ ਸਕਣ’’ (ਬਰੂਸ, 219)। ⁵⁷ਉਹੀ, n. 152. ⁵⁸ਵੁਦੇਸਟ, 168. ⁵⁹ਬਾਉਰ, 75. ⁶⁰ਰੀਸ, 163, n. 103.

⁶¹ਹਯੂਜ਼ਸ, 383, n. 37. ਹਿਯੂਜ਼ਸ ਨੇ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਉਹ ਸਭ ਆਇਤਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜੋ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਬੰਦਗੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ (ਹਯੂਜ਼ਸ, 31-32.) ⁶²ਬਰੂਸ, ਹਿਥਰੂਜ਼, 221. ⁶³ਉਹੀ, 222. ⁶⁴ਗਰਡਵੁਡ ਐਂਡ ਵਰਕਵਿਲਸ, 305. ⁶⁵ਇਹ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੋ ਕਿਤੇ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:7; ਡਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:20; ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ 8:19, 23, 25 ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ⁶⁶ਪੜ੍ਹੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:36-41; 8:12, 13, 34-39; 10:46-48; 16:15, 27-34; 18:8; 19:1-6; 22:16; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:14 ਵੀ ਵੇਖੋ। ⁶⁷ਵੇਖੋ 7:22; 8:6, 8, 9 (ਦੋ ਵਾਰ), 10; 9:4 (ਦੋ ਵਾਰ), 15 (ਦੋ ਵਾਰ), 16, 17, 20; 10:16, 29; 12:24; 13:20. ⁶⁸ਵੁਦੇਸਟ, 163. ⁶⁹ਨੇਮ ਬੰਨਣ ਦੇ ਵਾਧੂ ਵੇਰਵੇ ‘‘ਦ ਕਵਿਨੈਂਟਸ’’ ਟਰੱਥ ਫਾਰ ਟੁਡੇ (2000): 3 ਵਿਚ ਚਿੰਨ੍ਹ ਡੀ. ਆਲਬ੍ਰਟ ‘‘ਐਨ ਇੰਟ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ’’ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ⁷⁰ਵੁਦੇਸਟ, 164.

⁷¹ਦ ਐਕਪੋਜ਼ਿਟਰ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਸੰਪਾ. ਫ੍ਰੈਂਕ ਈ. ਗਾਰਲੈਨ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ:

ਜ਼ੋਂਡਰਵਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1981), ਜਿਲਦ 12: 70 ਵਿਚ ਲਿਓਨ ਮੋਰਿਸ, 'ਹਿਬਰੂਜ਼।' ⁷²ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *kuriakos* ਦੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਾਰ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਵਾਰ 'ਅਸ਼ਾਇਰਬਾਨੀ' ਲਈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:20) ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ 'ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਿਨ' ਲਈ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:10) ਹੋਈ ਹੈ। ਐਵਰੱਟ ਫਰਗਯੁਸਨ ਨੇ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਕਿ 'ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ' ਅਤੇ 'ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਦਿਨ' ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਹਨ। (ਐਵਰੱਟ ਫਰਗਯੁਸਨ, *ਦ ਚਰਚ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ: ਏ ਬਿਬਲੀਕਲ ਐਕਲੋਸਿਓਲੋਜੀ ਫਾਰ ਟੁਡੇ* [ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1996], 242.) ⁷³ਜੇਮਸ ਟੀ. ਕ੍ਰੋਪਰ, *ਜੁਨੀ. ਹਿਬਰੂਜ਼, ਦ ਲਾਈਟ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵਰਸ* (ਢ੍ਰੀਟਨ, ਇਲਿਨੋਇ: ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, 1976), 228. ⁷⁴ਹਯੂਜਸ, 317. ⁷⁵ਰੋਬਰਟ ਈ. ਕੋਲਮਨ, *ਰਿਟਨ ਇਨ ਬਲੱਡ: ਏ ਡਿਵੋਸ਼ਨਲ ਸਟੱਡੀ ਆਫ਼ ਦ ਬਲੱਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਾਈਸਟ* (ਓਲਡ ਟੈਪਨ, ਨਿਊ ਜਰਸੀ: ਫਲੋਰਿੰਗ ਐਚ. ਰੇਵਲ ਕੰ., 1972), 32-33. ⁷⁶ਫ੍ਰੀਡ ਹਾਰਡਮੈਨ ਕਾਲਜ (ਹੁਣ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਦੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ, ਮਰਹੂਮ ਐਚ. ਏ. ਡਿਕਸਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, 'ਯਿਸੂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 'ਵਗਿਆ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਗਿਆ ਸੀ।' ਉਸ ਨੇ ਮਰਨਾ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ⁷⁷ਟਿਮ ਸਟੈਫ਼ਰਡ, 'ਦ ਚਰਚ' ਜ਼ ਵਾਕਿੰਗ ਫੁੰਡਡ; ਹਾਉ ਸੁੱਡ ਵੀ ਰਿਸਪੌਂਡ ਇਨ ਏ ਸਾਈਕੋਲੋਜੀਕਲ ਏਜ?' *ਕ੍ਰਿਸਚਿਅੈਨਿਟੀ ਟੁਡੇ* (ਮਾਰਚ 2003): 68.